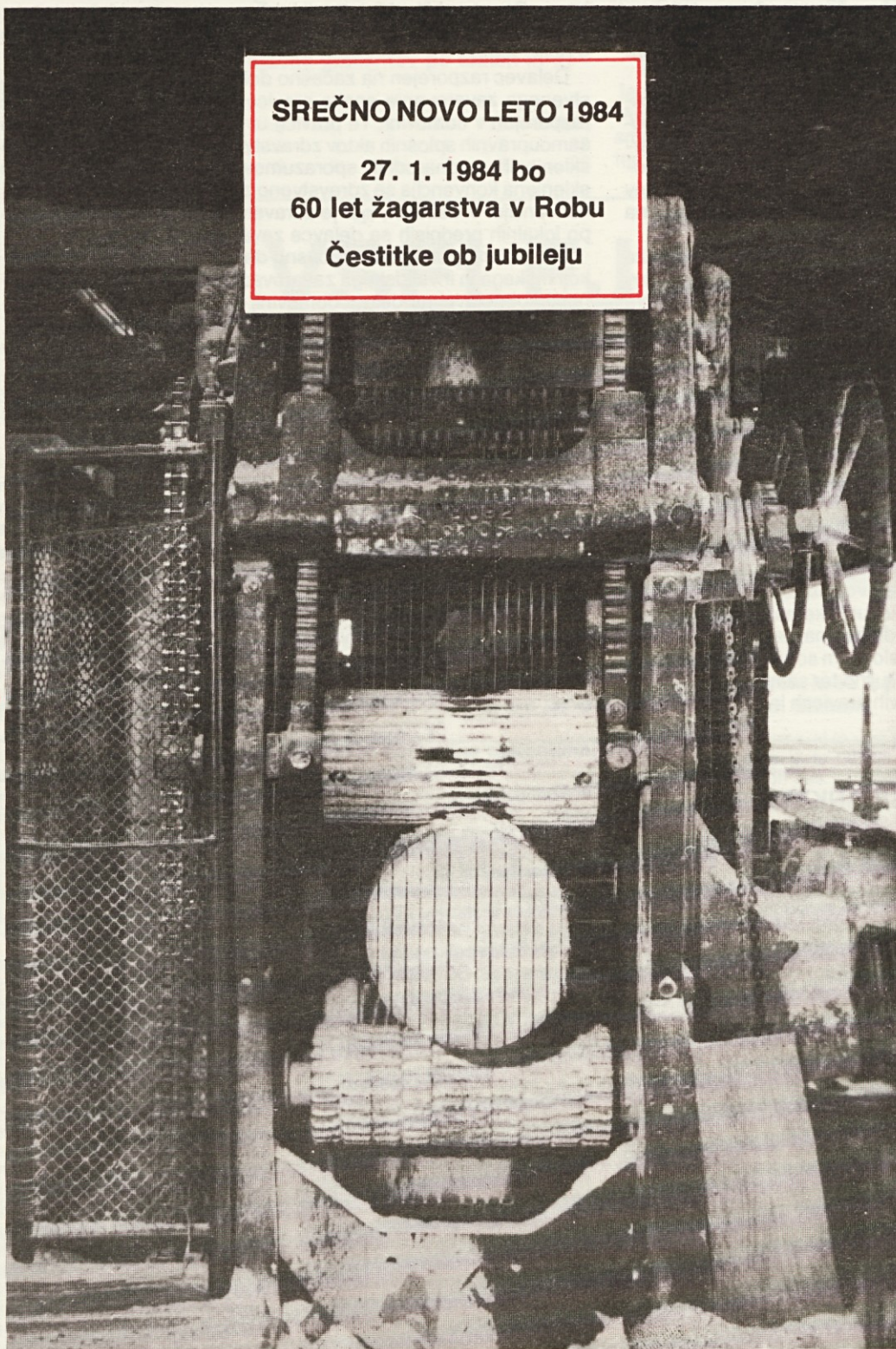

SREČNO NOVO LETO 1984

**27. 1. 1984 bo
60 let žagarstva v Robu
Čestitke ob jubileju**

Spet je leto naokrog. Kako smo ga preživel? Vsak po svoje.

V povprečju, gledano s stališča standarda slabše od preteklega leta. Sicer pa še kar. Da imamo le mir, pravimo. Marsikje še tega nimajo.

V naši neposredni bližini se dogajajo za človeštvo strahotne stvari. Razumna človeška bitja postavljajo rakete z uničujočimi jedrskimi konicami. Kolikor mest, toliko raket. Vsaka raketa ima določen namen. Uničiti čimveč.

Cilj bodo dosegle v 10 minutah od aktiviranja. Letele bodo tudi čez naše ozemlje. Ali tudi na naše? Katera je namenjena za Ljubljano? Ljubljana spada med manjša mesta. Koliko je na svetu večjih? Kaj misli najbolj razumno bitje na zemlji homo sapiens? Bo zbral dovolj pameti in dočakal napovedano razvojno stopnjo homo futurus ali bo prej uničil samega sebe.

Kaj je bilo letos novega v »HOJA«? Marsikaj prijetnega, razveseljivega. Žal ne samo to. Saj bi bilo prelepo za te čase. Sicer pa ne stokajmo za nazaj.

Ocenjujmo naše možnosti za naprej. Postavimo strateške cilje, ki nas bodo pripeljali v boljši položaj. Postali nismo samo leto dni starejši, ampak tudi bogatejši za nova spoznanja.

POŠILJANJE DELAVCEV NA DELO V TUJINO

Gotovo ne smemo in ne moremo prezreti, da je s povečevanjem izvoza naše proizvodnje povezano tudi pošiljanje delavcev na začasno delo v tujino. Sicer danes lahko ugotovimo, da je bilo na delo v tujino poslanih le nekaj delavcev na montažna dela in nekaj na strokovno delo pri uvajanju proizvodnje v Hoblesu.

Varstvo delavcev na začasnem delu v tujini se zagotavlja v skladu z zakonom o varstvu državljanov SFRJ na začasnem delu v tujini, z mednarodnimi pogodbami in samoupravnim sporazumom o razporejanju delavcev, njihovih pravicah in obveznostih ter njihovem nagrajevanju pri izvajanju del v tujini, katerega smo sprejemali na zadnjih zborih delavcev. Varstvo delavcev na začasnem delu v tujini se tudi izvaja z ukrepi in aktivnostmi, ki jih v mejah svoje pristojnosti in dejavnosti izvajajo organi družbenopolitičnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela. Delavec je lahko poslan na začasno delo v tujino, če je odslužil vojaški rok ali je kako drugače uredil vojaško obveznost in če nima vojaške specialnosti ali razporeda, posebnega pomena za ljudsko obrambo.

Navedemo naj nekaj osnovnih oblik varstva delavcev na začasnem delu v tujini kot jih določa zakon. Le-te so: zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje delavcev ter zdravstveno varstvo njihovih družinskih članov; otroški dodatek in druge socialne dajatve; varstvo pri delu; nastanitev in prehrana; pridobitev dovoljenja za delo in bivanje v državi, v katero bodo poslani na delo in druge.

Delovna organizacija lahko pošilja svoje delavce v tujino za izvajanje investicijskih del; za opravljanje proizvodnih del, storitev in drugih del. Pošiljanje delavcev na začasno delo v tujino mora biti urejeno z pogodbo o poslovnem sodelovanju. Zakon prepoveduje sklepanje pogodb o poslovnem sodelovanju, po katerem bi bili delavci odstopljeni tujemu poslovnemu partnerju.

Delavec, ki je poslan na začasno delo v tujino mora biti v delovnem razmerju za nedoločen čas v delovni organizaciji, ki ga pošilja na delo v tujino in le v primeru, ko ni možno zagotoviti potrebnih delavcev, se na delo v tujino lahko pošlje delavec, ki so sklenili delovno razmerje za določen čas. Delavci, ki so sklenili delovno razmerje za določen čas, so lahko poslani na delo v tujino najdalj 12 mesecev, sicer pa štiri leta. Dosedaj je naša delovna organizacija pošiljala delavce na delo v tujino le za krajši čas na montažna dela, razen enega, ki opravlja dela tehničnega vodja v Hoblesu.

Delovna organizacija, ki pošilja delavce na začasno delo v tujino, mora vsaj 30 dni prej predložiti Republiškem komiteju za delo zahtevo za soglasje, da se pošljejo delavci na začasno delo v tujino. Zahtevi je priložiti pogodbo o poslovnem sodelovanju, seznam delavcev, ki bodo poslani na delo v tujino ter samoupravni sporazum o razporejanju delavcev, njihovih pravicah in obveznostih ter

njihovem nagrajevanju pri izvajanju del v tujini.

Pri pošiljanju delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi in strokovnih delavcev mora delovna organizacija upoštevati določila samoupravnega sporazuma o posebnih pogojih za razporejanje strokovnih delavcev na delo v tujino. O pošiljanju oziroma razporejanju delavcev na delo v tujino in o njihovem prenehanju dela v tujini odloča delavski svet oziroma od njega pooblaščen izvršilni organ — komisija za delovna razmerja.

Delovni čas delavcev v tujini se prilagodi delovnemu času in pogojem države v kateri se dela izvajajo, v poprečju pa ne sme biti daljši kot 42 ur tedensko.

Delavec poslan na delo v tujino ima pravico do dela prostih dni zaradi praznovanja praznikov. Kot prazniki se praznujejo, prazniki SFRJ: 1. januar, Novo leto; 1. maj, Praznik dela in 29. november — Dan republike ter prazniki države v kateri se dela izvajajo. Skupno število dela prostih dni zaradi praznikov ne sme presegati 9 dni.

Delavec razporejen na začasno delo v tujino ima glede zdravstvenega zavarovanja enake pravice in obveznosti kot delavec razporejen v domovini. Te pravice uveljavlja delavec na podlagi samoupravnih splošnih aktov zdravstvene skupnosti in na podlagi sklenjenih mednarodnih sporazumov. V državah s katerimi je sklenjena konvencija se zdravstveno zavarovanje ureja skladno s konvencijo. V deželah, kjer je zdravstveno zavarovanje obvezno po lokalnih predpisih se delavce zavaruje tudi tam kjer delajo.

Delavci, razporejeni na začasno delo v tujino, imajo glede pokojninskega in invalidskega zavarovanja enake pravice in obveznosti kot delavci na delu v domovini.

Če je pokojninsko in invalidsko zavarovanje urejeno z državo, kjer delavec dela z mednarodno pogodbo, se izvaja zavarovanje v skladu s sklenjeno pogodbo.

Delavcu, ki je poslan na delo v tujino pripadajo iz delovnega razmerja vse pravice, kot če bi delal v domovini, ima pa seveda tudi obveznosti, ki so določene v samoupravnih splošnih aktih.

Na koncu naj omenim, da je urejanje položaja delavcev, ki izvajajo investicijska dela v tujini, eno najspornejših normativnih področij v združenem delu. Razlogi za to so: zaradi dejanskih okoliščin dela v tujini je nemogoče v celoti prenesti delovanje domačih institucionalnih oblik združenega dela v tujino; dela trajajo le določen čas, delavci se pogosto menjavajo, velike geografske oddaljenosti, delavci različnih delovnih organizacij delajo na istem delovišču. Prav tako je treba upoštevati elemente javnega reda oziroma delovnega prava v tujih državah. Kalkulacija cene pri investicijskih delih v tujini je pod pritiskom tujih poslovnih partnerjev, ki ne priznavajo vseh naših kalkulativnih elementov, izhajajočih iz uveljavljenih pravic delavcev pri nas. Martin Weisseisen

● PRVI REZULTATI NAŠE ANKETE

PRILOŽNOSTI IN PROBLEMI V DO »HOJA«

V DO HOJA smo imeli 11. novembra 1983 anketo po kateri so vodilni delavci naštevati priložnosti in probleme, ki so v DO najbolj prisotni, drugi dve skupini režijskih delavcev pa sta naštevati samo probleme. Anketo je vodil Vilijem Nemeč po Brainstorming metodi. Do sedaj je končan prvi krog zbiranja podatkov. Na podlagi tega bodo opredeljene naloge in določeni nosilci, ki jih bomo v prihodnje reševali v ciljuboljševanja uspešnosti poslovanja. V nadaljevanju navajamo po 10 priložnosti oz. problemov iz vsake skupine, čeprav je bilo vseh naštetih še več in to tudi zelo pomembnih:

1. skupina — priložnosti:

- organizirati enovito DO
- bolje izkoristiti obstoječe proizvodne zmogljivosti
- povečanje izvoznega deleža v celotnem prihodu
- izboljšati vlogo in kvaliteto planiranja
- pravočasno zagotoviti re-promateriale in surovine
- povečati delež izvoza na področju notranje opreme
- izpopolniti kadrovska struktura z ustreznim znanjem
- racionalizirati zaloge in

- izboljšati koeficient obračanja
- povečati učinkovitost režijskega kadra
- uvesti ekonomske kriterije poslovanja gospodarstva

1. skupina — problemi:

- trganje informacijskih tokov
- zastarela in neustrezna tehnološka opremljenost
- premajhen porast fizičnega obsega proizvodnje
- premalo sredstev za naložbe
- zapostavljen perspektivni razvoj,

- nekonstruktivni sestanki
- neenakomerna obremenjenost delavcev z delom
- slabo izkoriščen delovni čas
- delovna disciplina
- prepočasno uvajanje novih izdelkov

2. skupina — problemi:

- pomanjkanje finančnih sredstev za investicije
- preskrba z žaganim lesom
- zastarela strojna oprema
- premajhen poudarek razvoju
- sodelovanje komercialnega sektorja s TOZD

- visoka upravno-prodajna režija
- dosledno izvrševanje sklepov
- enaka merila za delo režijskega delavca in za delo po normi
- premalo zanimanja za proizvodne poklice
- pomanjkanje kvalificiranega in srednjega kadra

3. skupina — večina nakazanih problemov soupada s prejšnjima dvema skupinama zato navajamo samo nove probleme

- neurejeni odnosi med TOZD in
- odnos proizvodnje do materialov in surovin

GM.

BOGATE ŽIVLJENJSKE RESNICE

Štirinajsto tradicionalno srečanje naših jubilarov je bilo tokrat v Študentskem domu

Tudi v letošnjem letu so se srečali jubilanti. Svečanost je bila v Študentskem domu in je potekala v organizaciji kadrovskega oddelka in sindikata po ustaljenem programu. Po otvoritvi nagovor generalnega direktorja, pozdrav predsednika delavskega sveta Hoja, predsednika sindikata, nastop pevcev okteta Hoje, podelitev jubilejnih plaket in denarnih nagrad, nato pa pogostitev in sproščena zabava.

Letos je bilo naslednje število jubilarov po tozdih in delovni dobi:

TOZD	10	15	20	25	30	35	Skupaj
Podpeč	2	6	5	5	11	7	36
Polhov Gradec	7	3	5	5	4	2	26

Stavbno mizarstvo	7	1	7	4	5	1	25
Rob	—	—	2	1	1	—	4
Škofljica	—	1	—	1	1	—	3
Tesarstvo	4	—	4	1	3	4	16
Delovna skupnost	2	6	6	3	3	1	21
SKUPAJ:	22	17	29	20	28	15	131

Prijetno srečanje smo izkoristili za razgovore z naslednjimi jubilarji: Lojzeta Slakom, Janezom Cimpermanom, Marijo Petrič, Antonom Fortunom in Jožetom Bradeškom. Vsem skupaj se priščno zahvaljujemo za pogovor, saj so nam povedali marsikatero bogato življenjsko resnico, ki bo lahko marsikom koristila.

● LOJZE SLAK, TRGOVSKI POTNIK IN GLASBENIK

VSELEJ MED LJUDMI

LOJZE SLAK, rojen leta 1932, 30 let delovne dobe, od leta 1980 zaposlen v Hoji kot trgovski potnik.

Veseli me, da lahko pozdravim v časopisu HOJA največjega glasbenika najbolj slovenske narodno zabavne glasbe.

● Kako ste zadovoljni v Hoji in kako morete opravljati dvojno vlogo, to je redno delovno razmerje in glasba?

S tem delom sem popolnoma zadovoljen, ker sem med ljudmi in si po možnosti lahko korigiram delovni čas. Pri tem ne mislim, da mi je kaj poklonjenega, ker je moj osebni dohodek bolj odvisen od ustvarjenega prometa, ne pa od delovnega časa. Tržišče je potrebno obdelati, biti na njemu prisoten in z dogajanja na tekočem. Če nisi, tudi ne more biti uspeha. V kolikor nisi v stalnem kontaktu s kupci te hitro pozabijo. To velja tudi za glasbo. Vedno je treba biti aktiven in med ljudmi prisoten.

Moje angažiranje poteka po dveh linijah. Osnovna je redno delovno razmerje, medtem ko jemljem glasbo kot hobi. V preteklosti sem precej razmišljal o tem vprašanju, pa sem se končno le odločil za dvojno vlogo.

Mnogi mislijo, da ne moreš biti aktiven na dve strani. Človek zmora toliko, kot ima volje in sposobnosti. Če te neka stvar zanima in delo opravljaš z veseljem, lahko narediš veliko več. Delati se ne sme z odporom, ampak organizirano in z občutkom. V službi sem se vedno počutil polno odgovornega. Dobro mi je tudi uspevalo, sicer tega dela ne bi mogel več opravljati. Na področju trgovine sem imel pred drugim prednost skozi popularnost od glasbe. Na začetku se mi ni bilo potrebno prebijati v kontaktih s partnerji, ker so me že poznali kot glasbenika. Pri obdelavi tržišča je zelo pomembno pravilno vzpostaviti kontakt s kupcem. Seveda

je potrebno imeti stalno na razpolago tudi renomiranje kvalitetne izdelke.

● Kje ste dosedaj že nastopili?

Dosedaj sem že veliko prepotoval po svetu in nastopal s svojim ansamblom v mnogih krajih. Trikrat smo prepotovali z nastopi Zahodno Evropo, trikrat smo bili v Ameriki in Kanadi, nastopali smo tudi v Avstraliji. Na slovenskem področju smo stalno prisotni. V drugih jugoslovanskih republikah smo prisotni manj, ker je tam druga mentaliteta ljudi. V teh krajih imajo pač drugačen svoj melos. Vse kaže, da bomo nastopali na zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu.

● Kje je domovina diatonične harmonike?

Avtentična domovina diatonične harmonike je Slovenija. Naša glasba je v žanru skupin narodno zabavne glasbe najbolj slovenska. Nekaj mojih skladb je že ponarodelih. Ljudje jih pojejo in žvižgajo ob vseh mogočih prilikah. V dosedanjo bero uspešnic bi poleg drugih lahko prištevali: Kadar pa mim hišce grem, Po dekle, Svatje že vriskajo, Visoko nad oblaki...Še vedno sem v dobi ustvarjanja in je pričakovati, da bo kvaliteta mojih skladb naraščala. Pri novih napevih mi dosedanje izkušnje izredno koristijo.

● Koliko vas glasba angažira?

Terminsko smo v okviru celotnega ansambla zelo zasedeni. Pri tem velja povdariti, da zaradi moje vsestranske angažiranosti trpi najbolj družina. Sicer imamo vaje enkrat tedensko, ob sobotah in nedeljah pa nastope. Poleti so nastopi bolj pogosti in se manj pripravljamo, pozimi pa obratno. Zato imamo v zimskem času več snemanj.

Dosedaj smo posneli 30 plošč. Snemamo pri domačih hišah in sicer pri RTV Ljubljana, Helidonu, Jugotonu Zagreb in RTB Beograd. V Avstriji smo posneli tri plošče pri hiši WM pri Innsbrucku. Zelo lepo so nas sprejeli na oddajah avstrijske na-

Urednik Ciril Mrak, ki se je pogovarjal z našimi jubilarji, v pogovoru z Lojzeta Slakom

rodno zabavne glasbe, ki jo vodi po televiziji Karel Molk in to oddajo je možno spremljati pri nas.

● Kdo vam piše tekste?

Prvi teksti pesmi, ki sem jih uglasbil so bili moji. Sedaj mi pišejo Fani Požekova, Ivan Sivec in Marjan Stare. Tekste mi pošiljajo tudi mnogi drugi, ki jih tudi prirejam, če se mi zdijo zanimivi.

● In kdo skrbi za organizacijo?

Kar se tiče organizacije in dela z ansamblom sem se dolgo časa ukvarjal sam. Sedaj imam že nekaj časa kot organizacijskega vodjo Staneta Češarka. Njegova osnovna naloga je v tem, da razporeja termine naših nastopov in drži kontakte s prireditelji. V bistvu je oseba za stike z javnostjo.

● Kako je z nagrajevanjem v ansamblu?

— Poudaril bi, da nas združuje entuziazem od glasbe. Za uspešno delovanje ansambla je to zelo pomembno. Pravilno nagrajevanje vpliva takorekoč na vsesplošno dobro vzdušje. To je velika odgovornost zato je treba te stvari pravilno in pravočasno urediti. Sicer so lahko hude posledice. Mi imamo rešeno nagrajevanje po določenem ključu. Skupina obstoja na demokratični dobrovoljni bazi, zato so potem te

stvari še bolj občutljive. Vse mora biti jasno in samoupravno določeno.

● Kakšen bo novoletni TV spored?

Vse kaže, da bo letošnji novoletni program glasbeno okrnjen. Ta večer novega ni pričakovati, če seveda ne bo v naslednjih dneh kakšna sprememba. Očitno so tudi na tem področju prisotni tudi stabilizacijski ukrepi.

Lojze Slak pravi v nadaljevanju najinega prijetnega pogovora, medtem ko so drugi jubilarji veselo plesali, da je rad v družbi, med ljudmi, vesel in razigran. Tudi družabnemu petju se ne odpove.

● Kdaj komponirate?

Melodije se mi porodijo kjerkoli, doma, med vožnjo v avtomobilu, med igranjem lastnih skladb v veseli in razigrani družbi.

● Koliko časa že nastopate?

V letu 1984 bomo praznovali 20-letnico delovanja ansambla Lojzeta Slaka. Ob tem jubileju pripravljamo dvojni album, ki bo izšel po novem letu. Album bo jubilejno obarvan. Vseboval bo 24 novih skladb oziroma pesmi in melodij z raznovrstnimi temami in razgibano glasbo v okviru našega žanra. Meseca marca se bomo zopet predstavili ljubljanski publiki v hali Tivoli na jubilejnem koncertu ob naši 20-letnici.

● JANEZ CIMPERMAN,
DIREKTOR TOZD
ŽAGA ŠKOFLJICA

DELO PREMALO CENIMO

Rojen maja 1947, 15 let delovne dobe. V Hoji se je zaposlil 2. novembra 1966 kot pripravnik, v najhujših časih za pripravnike, saj je opravljal različna pripravniška dela skoraj tri leta. Opravljaj je vsa dela, tudi taka, ki jih drugi niso hoteli. Vsako delo je častno.

Prijeti za vsako delo je posebno pomembno za začetnika, ko se še oblikuje in kali samega sebe. Le tako bo lahko delo dobro spoznal in ga znal ceniti tudi takrat, ko mu tega ne bo potrebno več delati, ker bodo delo prevzeli drugi oz. ga bo nadomestila mehanizacija. Zato bi vsem začetnikom svetoval, naj se lotijo tudi danes najbolj poniževalnega dela, čimbolj naj se učijo, poslušajo in delajo z ljudmi. Tako se bodo največ naučili in prekoračili pregrade čez noč, pravi Janez Cimperman in nadaljuje:

»Žal temu danes ni tako. Večina jih zahteva lepo delo in dobro plačo. Zato se ni čuditi, če nastane razkorak med proizvodnimi in režijskimi deli, kar pomeni izgubo stika z delavci že na samem začetku.

V času moje prve zaposlitve je potekala rekonstrukcija in modernizacija žage. Postavljali smo nov gater, žerjav, podaljševali žago. Zaradi pomanjkanja denarja investicija ni bila v celoti zaključena. Zato smo imeli veliko tehnoloških in organizacijskih problemov, ki so povečevali stroške poslovanja. K temu je pri-

spevala še takratna gospodarska kriza, bila je recesija na področju žaganega lesa in smo poslovali z izgubo.

Delali smo cele dneve, tudi ob sobotah, ob nedeljah pa udarniško. Zaloge žaganega lesa so se gibale med 5 in 6 tisoč m³. Tako okolje je za pripravnika izredno zanimivo, če se tega zaveda, želi negativno gibanje odpraviti in spremeniti rezultate poslovanja. V takem okolju se mlad človek največ nauči za življenje.

V tistem času je najbolje posloval Polhov Gradec. Njihova vrednost točke je bila 125 naša pa 80%.

Konec leta 1967 je prišlo do kadrovskih sprememb v vodstvu žage. Mesto direktorja je prevzel Ciril Živic. Tehnologijo smo izpopolnjevali in obvladovali. Imeli smo velike kupce in slabe plačnike. Drobni kupcev z denarjem ni bilo. Pristopili smo k prodaji zalog. Potovali smo z avtobusom in prodajali kamion za kamionom. Delovni čas ni bil pomemben, niti dan. Regresa za malico ni bilo, prav tako ne plačanih nadur.

Z vztrajnim delom se je začelo obračati na bolje. Odpravili smo izgubo in iz obdobja v obdobje popravljali uspešnost poslovanja.

Z odhodom Živica je bil Janez Cimperman imenovan za direktorja. To je bilo maja meseca leta 1976, ko je imel 28 let. Od takrat dela dnevno po 10 ur.

Uspešnost poslovanja žage je rezultat prizadevanja vseh. Ne sme biti šibkih in zaviralnih momentov. Pomembno je imeti koncept dela, ki angažira ljudi in je obvezujoč za vse. Kratkoročne in dolgoročne naloge je potrebno stalno »napadati«. Le z

vztrajnim in napornim delom se lahko kaj premakne in realizira. Brez programa ni pričakovati efekta. Pri tem mora celotni kolektiv vodstvu zaupati. Vodstvo mora prevzeti odgovornost za predlagani razvojni koncept. Zaupanje kolektiva in prevzeta odgovornost so osnovni elementi bodoče uspešnosti

Pogoj za uspešno realizacijo programa je dobra organizacija dela. red in disciplina, uspešna komerciala s posluhom za tržišče, ki obvlada in se prilagaja domačim in svetovnim razmeram. Potrebam in željam kupca je treba prisluhniti,« pravi Janez Cimperman.

Danes veliko govorimo o možnosti zaposlovanja. Menim, da dela še vedno ne cenimo dovolj. Delo se še da dobiti. Iščemo le izgovore za nedelo. To je preveč prisotno. Nadalje se izogibamo odgovornega in težkega dela. Ta dela tudi niso dovolj cenjena in nagrajena. Fizična dela niso dovolj nagrajena. Odgovornejša pa ne samo, da ne stimulirajo dovolj sposobnega človeka, ampak njegova sposobnost velikokrat ne more priti do izraza. Poleg tega je odgovornost preveč posplošena na celoto. Vsi za vse ne moremo odgovarjati.

Pred 15 leti nihče ni rekel, da ne bo delal popoldne ali ob nedeljah. Danes temu ni tako. Težko je dobiti prostovoljce za delo, čeprav se potem kljub temu vse uredi. Ni pa več prave volje, ambicij, zagnanosti in poleta kot nekoč. Obstojata apatičnost med ljudmi.

Govorimo o bojazni pred prihodnostjo. Bojazni sploh ni. Preveč smo

Janez Cimperman

postali razvajeni, mehkužni. V tem je problem. Vse je narobe če ne pride avtobus, če zmanjka elektrike. Kako pa je bilo včasih. Pred vsako težavo ne smemo dvigniti roke. Ni je neresljive situacije. Govorimo o težavah, problemih, pomanjkanju robe in denarja. Istočasno pa slabo delamo in kritiziramo druge. Probleme je potrebno reševati ter se pravilno in koristno zaposliti. Tako bomo začeli ustvarjati in odpravljati sedanje pomanjkljivosti, poleg tega pa nam bo še zmanjkalo časa za obravnavo, kako drugi ne delajo. Veliko problemov si namreč naredimo sami, zahtevamo pa od družbe da jih reši namesto nas.

Zato lahko rečem, da je prihodnost v naših rokah, v naših pravih odločitvah in v pravilnem angažiranju ljudi,« je zaključil naš pogovor Janez Cimperman.

● ANTON FORTUNA,
ODDELKOVODJA NA
TESARSTVU

NI PRAVEGA PODMLADKA

Rojen leta 1933, 30 let delovne dobe, vse v Hoji.

Najprej je delal v mizarški delavnici, potem kot oddelkovodja mizarске delavnice, sedaj pa dela kot oddelkovodja lepljenih konstrukcij na Tesarstvu.

Veliko strešnih konstrukcij smo že napravili. Posebno lepe so konstrukcije iz lepljenih nosilcev. Toplina lesa pride v teh objektih res do izraza. Saj je prav tako. Človek si želi topline ne samo od sodelavca, prijatelja, ampak tudi od okolja v katerem živi, razmišlja Anton Fortuna in nadaljuje:

V naši dejavnosti je trenutno največji problem v tem, da nimamo pravega podmladka v kadru. To velja tako za proizvodne kot režijske delavce. Slaba je tudi kvalifikacijska struktura kadra. Ni prave discipline na vseh nivojih. Kje so vzroki da je temu tako? Verjetno jih je več. Tudi politika nagrajevanja ni najboljša.

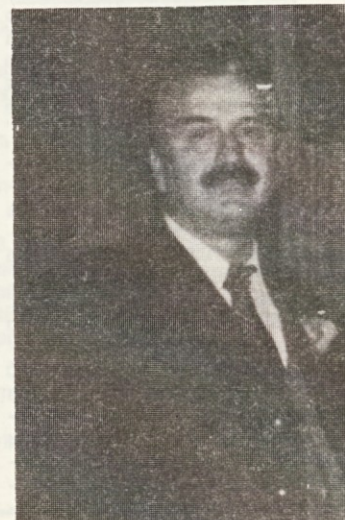
Tesarška dela, vezana na zunanja dela na odprtem izpostavljena vsem vremenskim pogojem so preizkušena vrednotena. Varnosti na gradbišču vedno niti ni mogoče zagotoviti. Dokler se strešna konstrukcija dviga ni višjega predmeta za katerega bi se lahko prijel oz. pripel. Delamo na višino na robu prepada. Samo en napačen gib pa zletiš s strehe. Delo je tako nevarno in je nekaj resnice pred vzponom na streho tudi v tem, da mora tesar popiti najprej dva deci vina, da se počuti pripravljenega za delo na strehi.

Včasih je bila kvalifikacijska struktura boljša kot je danes. Če so šli na montažo štirje delavci so bili trije kvalificirani tesarji in četrti za pomožna dela. Danes je ravno obratno. Razumljivo je, da zaradi tega trpi kvaliteta opravljenega dela in porabljen čas. Psihoza med ljudmi na tesarstvu ni najbolj primerna. Tudi med režijci ni pravega razumevanja. Nekatere stvari je potrebno spremeniti, dopolniti izboljšati. Dvigniti je delovni polet in ustvariti sredino v kateri

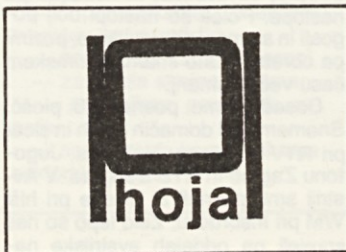
bomo vsi delali, se lepo razumeli in zadovoljne počutili. V takem primeru poslovni uspeh ne more izostati.

Z osebnim življenjem sem zadovoljen. S štiričlansko družino lepo živimo v Grosupljem. Imamo hišo, ki sem jo začel graditi pred 22 leti. Danes je zidati težko, takrat je bilo še težje. Človek lahko naredi veliko, če hoče. Do vselitve sem porabil 2,6 milijona din. Z današnjo vrednostjo dinarja se tega ne da primerjati. Tudi žena je zaposlena. Imava dva fanta, oba sta že pri poklicu, živimo pa še vsi skupaj. Z obema sem lahko zadovoljen in sva na oba z ženo pono-

sna. Skratka imamo se lepo, je na koncu našega pomenka dejal Anton Fortuna.

Anton Fortuna

● **MARIJA PETRIČ,**
UPOKOJENKA

OTROCI POTREBUJEJO ZGLED

MARIJA PETRIČ je rojena leta 1931, ima 35 let delovne dobe in to vse v Galanteriji Podpeč.

Zaposlila se je 1948. leta. Takrat so ročno politirali stole. Delovnik je bil od 7. do 12. ure in od 13. do 16. ure. Med odmorom so šli bližnji domov na kosilo, drugi pa so si prinesli hrano s seboj. Pozneje so delali v dveh izmenah od 6. do 14. ure in 22. ure.

Leta 1950 je imela 13 din na uro, na štucarju pa 15 din na uro. Opravljala je razna dela v strojnem in površinskem oddelku, zadnjih 10 let pa na montaži. Letos se je upokojila. O delu v galanteriji, pa takole pripoveduje:

Z delom sem bila zadovoljna.

Rada sem delala in se lepo razumela z vsemi sodelavci. Do tovarne imam 5 minut in bi se tudi sedaj kar zaposlila.

Delovni pogoji so bili včasih slabi, veliko je bilo ročnega dela, ventilacije nismo poznali, grelimo smo se z eno pečjo na trda goriva.

Današnja mladina se v tovarni nerada zaposli, ker ima možnosti zaposlitve v Ljubljani, malo je pa tudi razvajena in ji tako delo ne diši preveč. Še vedno je precej težkega dela za današnje čase in na splošno je treba dobro delati, da se primerno preseže norma in kaj zasluži.

Na področju odločanja o delitvi sredstev smo se največ pogovarjali v okviru sklada skupne porabe, ostale stvari so bile v glavnem razporejene že naprej, je dejala Marija Petrič, potem pa spregovorila še o svoji družini:

Sedaj se počutim še dobro in pri zdravju. Aktivna bom tudi v pokoju. Pokojnina ni ravno velika, ampak bo že šlo. Tudi mož ima pokojnino.

Doma bomo imeli dovolj dela, da nam ne bo dolgčas.

Imam dve hčerki, ena je že zaposlena kot varnostni inženir in poročena, druga pa obiskuje srednjo šolo. Varujem 2 in pol leti starega vnučka. Še vedno živimo v skupnem gospodinjstvu, dokler se hčerka ne bo preselila v svojo hišo.

Družina predstavlja pomembno celico v življenju. V urejeni družini veliko lažje prenašamo okolje in življenjske težave, s katerimi se sleherni srečuje. Glede delitve dela na moška in ženska dela lahko rečem, da tam, kjer vlada razumevanje ni potrebna nobena delitev, ker le-ta nastane sama po sebi. Obstojajo pa dela, ki so bolj primerna za moškega ali žensko, toda v družini kjer vlada razumevanje, bo vsak pravočasno videl, kaj mora napraviti.

Denar smo imeli vedno skupaj, tudi hčerki sta vedeli, v katerem predalu je denar. Pred otroci se ne sme nič skrivati, vse jim je treba zaupati.

Pri vzgoji otrok je najpomembnejši zgled staršev. Veliko se je treba z

Marija Petrič

njimi pogovarjati, in posvečati časa, se z njimi ukvarjati in biti pri tem dosleden. Otroka je potrebno pripraviti za življenje. Lepa beseda veliko za-
leže.

● **JOŽE BRADEŠKO,**
PLANER MATERIALA
V PRIPRAVI DELA

ZADOVOLJEN IN VESEL

JOŽE BRADEŠKO je rojen leta 1928, ima 35 let delovne dobe, od tega 30 let v Hoji. Najprej je delal na klasičnih spalnicah, potem je bil 22 let vodja strojnega oddelka. Zaradi boleznih je šel v pripravo dela, kjer opravlja dela planerja materiala.

Preskrba proizvodnje z materiali je v tem obdobju intenzivnega izvoza in neusklajenih kapacitet v reproverigi izredno zahtevna naloga. Dobavni roki so dolgi in nesigurni, med tem ko je časa od obdelave delovnega naloga, ko material šele lahko naročimo v točno znanih količinah in potrebni kvaliteti, do odpreme običajno zelo malo. Oscilacije v obremenitvi razpoložljivih proizvodnih kapacitet so pri našem individualnem proizvodnem programu zelo velike. So obdobja, ko nismo najboljše zasedeni, včasih pa ne moremo vsega izdelati. Trenutno nekatera dela oddajamo drugim izvajalcem.

Zadnje čase veliko govorimo o krizah. Gospodarska, politična, kriza v medsebojnih odnosih, kriza vrednot.

Vprašajmo se, kaj sploh hočemo in želimo. V čemu je naš življenjski cilj. Lahko rečem, da je veliko nepravilnosti v današnjem času posledica naše komoditete. To pomeni, da želimo bolje živeti, kot pa smo pripravljeni v življenju dobrega napraviti. Tako vendar ne gre in posledica tega je nezadovoljstvo vsakega, ki hoče tako živeti ugotavlja Jože Bradeško.

Sam nisem bil nikoli razvajen in tudi sedaj nisem. Vedno sem delal, bil zadovoljen in vesel. Zadovoljstvo je treba najti v delu in družini. Če ga najdeš tu, ne potrebuješ veliko drugega in ne pričakuj, da te bodo srečnega napravili drugi.

Imam 6 otrok iz dveh zakonov. Prva žena mi je umrla za rakom. Sin in hčerka sta že poročena in živita samostojno, z ostalimi štirimi otroci živimo skupaj kot prijetna šestčlanska družina. Najmlajša hčerka ima 6 let. Vsi skupaj smo zadovoljni in srečni. Med otroci ne delamo nobenih razlik, vse imamo radi. Za današnje čase spadamo med velike družine. Ni lepo in prav, da zakonci omejujejo število otrok zaradi stan-

Jože Bradeško

darda. Slovencev je že tako malo in imamo prenziko nataliteto. Tako slabo nam vendar le ne gre, da bi morali štediti ravno tu.

Vzgoja številčne družine ni težja od manjše. Lahko bi rekel, da celo lažja, ker se mlajši učijo od starejših in pomagajo drug drugemu. Tudi zahtevni niso tako, ker vedo koliko jim lahko starši nudimo. Naučiti otroka, koliko lahko zahteva je pri vzgoji pomembnejše kot pa nuditi vsega, kar si izmisli. Pomembno je, da se otroka nauči živeti.

Sicer pa hodimo radi v hribe. Bili smo že na Nanosu, Triglavskih jezerih, Triglavu, prehodili Polhovgrajске dolomite... 23 krat sem bil na Lovrencu nad Polhovim Gradcem. Zdravnik mi je priporočil gibanje na zraku in se poskušam tega navodila čimbolj pridrževati.

Čez pet let bom šel v pokoj in intenzivno delal naprej. Da bom le pri zdravju. Opravljal bom mizarška dela, obdeloval vrt, hodil v hribe, obiskoval otroke in jim pomagal v okviru svojih moči, pravi Jože Bradeško.

Z jubilanti
se je pogovarjal
CIRIL MRAK

Žaga Rob in njena okolica

PROTOTIPI NOVIH IZDELKOV

Upamo, da bosta razvoj in proizvodnja v prihodnje leto stopila z roko v roki, kajti le tako lahko pričakujemo nove uspehe

Na Beograjskem sejmu od 14. do 20. novembra je Hoja predstavila prototipe novih izdelkov. Pot od ideje do izvedbe je bila dolga, kajti načrt na papirju je šele začetek. Hoja nima ustrezne maloserijske delavnice in zato so se morali nekateri delavci poglobljati v probleme nove izvedbe ob svojem delu, kar je terjalo precej naporov in časa. Ob tem bi se zahvalil razumevanju vodilnih delavcev TOZD »GALANTERIJA« Podpeč, »STAVBNO MIZARSTVO« in »TAPETNIŠTVO«, ki so omogočili delo na novih projektih. Posebna hvala gre neposrednim izvajalcem še posebej Svete Ladotu in Kreku, ki sta s svojimi bogatimi izkušnjami omogočila izvedbo novih artiklov.

HOPO—VARIANT je z novimi lesenimi delovnimi ploščami pridobil na funkcionalnosti. Pri tem moramo posebej pohvaliti idejo tovariša Kreka, ki je zasnoval izvedbo plošč iz lepljenih odpadkov, ki pa predstavljajo kvaliteten les in dajejo artiklu prijeten otip naravnega materiala. Tudi cena ne bo presegala cene izdelkov iz umetnih materialov. Tako dobivajo že vpeljeni artikli nove dimenzije in privlačnost za potrošnika.

In končno je potrošnik tisti, na katerega moramo misliti. Razvoj mu mora nuditi vedno nekaj boljšega kot je imel do sedaj. V današnjih stabilizacijskih časih pa mora biti to tudi poceni. To dejstvo nas je vodilo pri projektiranju nove sedežne garniture. Sestavljenost lesenih delov naj bi omogočila enostavno proizvodnjo in embalaranje. Tapetnik naj bi napravil le blazine in že lahko sestavimo udoben in lahek fotelj, katerega prevleko lahko tudi po potrebi operemo. Prav to nam na tržišču manjka, saj so trgovine polne samih težkih, velikih in dragih foteljev, oz. sedežnih garnitur. K naši sedežni garnituri bomo v prihodnjem letu dodali sestavljivi regal s pisalno mizo, jedilno mizo s stoli, servirno mizico in tako sestavili nov tip dnevne oz. delovne sobe, primerne za vsakega pa naj bo star ali mlad in ki ga bo mogoče postaviti v majhen ali velik prostor. Razen že predstavljenih prototipov, razvojni oddelek pripravlja še:

— **nov pohištveni sistem, ki nudi z nekaj osnovnimi elementi in enostavno vezavo možnost številnih kombinacij številnih pohištvenih elementov.**

— **mizo, ki jo je mogoče z raztegnitvijo spremeniti v fotelj ali posteljo. Oba projekta je zasnoval Grijl Jure,**

— **nov tip gradbenih elementov, iz katerih je mogoče sestaviti različne vikend hišice,**

— **nov tip okna in vrat,**

— **nove tipe obešalnikov in obešalnih sten,**

— **nove izvedbe foteljev in sedežnih garnitur itd.**

Razen na Beograjskem sejmu je »Hoja« sodelovala še na naslednjih sejmi: Köln 83, vse za dojenčke in predšolskega otroka v »Plc« Lj., Gradbeništvo 83 Bg — sejem obrti 83 Celje. Letos smo razstavljali manj kot prejšnja leta, kar je eden močnih, čeprav ne najbolj smoternih stabilizacijskih ukrepov. To smo skušali nadoknaditi s predstavitvijo »HOJA« artiklov v veleblagovnicah in trgovinah s pohištvom.

Žal pa se dogaja, da razstavljenih proizvodov »HOJA« često ne more ažurno dobaviti potrošniku, kar vzbuja upravičeno nejevoljo.

Morda bi kazalo ažurirati proizvodnjo nekaterih izdelkov in jih vnesti tudi v izvozni program — npr. stolček »HOJČEK« kar bi nam prineslo prepotrebne devize.

Upamo, da bosta razvoj in proizvodnja v prihodnje leto stopila z roko v roki, kajti le tako lahko pričakujemo nove uspehe.

SAŠO LAZAR

UPRAVIČENA UDELEŽBA

Čeprav so v svetu sem in tja prisotni nekateri znaki oživljanja gospodarstva, je v glavnem še vedno prisotna prilična gospodarska stagnacija. Tudi lesne industrije ni obšla. Zaradi velike povezanosti te panoge z gradbeništvom, ki je trenutno v težavah, zastoj v gospodarstvu še bolj občutimo kot v drugih gospodarskih panogah. Moj osebni vtis je, da je bil letošnji sejem pohištva precej veren odsev takšnega stanja in pa stanja na tržišču pohištva in lesne predelave doma in v svetu, ki se je izražal na beograjskem sejmu v naslednjem:

— *Še vedno velika je imitacija lesa in uporaba drugih materialov.*

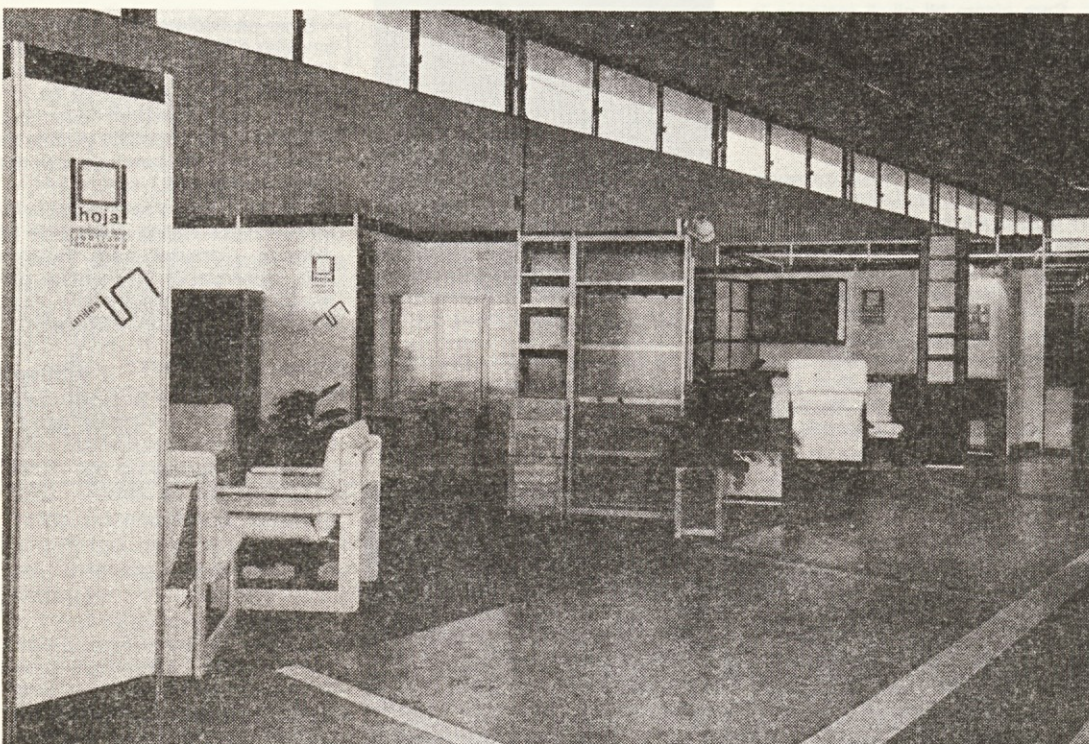
— *Premalo inventivnosti, premalo res originalnih novitet in idej. Vse je podrejeno na trgu že preverjeni kvaliteti, ki ima že svojega odjemalca. Sejem je bil tudi letos bolj prikaz proizvodnih programov razstavjalcev kot pa izdelkov, ki jih bomo kmalu lahko kupili.*

— *Naši oblikovalci pohištva vse premalo uporabljajo razne vrste masivnega lesa kot so hrast, bor itd.*

— *Sam sejem dejansko postaja vse bolj mednarodni, s precejšnjo prisotnostjo tujih partnerjev kot kupcev in prodajalcev.*

— *Na sejmu je bila zastopana celotna jugoslovanska lesna ter vzporedna industrija s trgovino. Naša DO se je predstavila s pestrim proizvodnim programom. Največ pozornosti so vzbudile kopalniške garniture in nova sedežna garnitura, ki jo bo potrebno še izpopolniti kot npr. nasloni, izbira blaga, trdnosti itd. Z novitetami, ki jih predstavljamo na sejmih prihajamo v redno proizvodnjo vse prepočasni in se tako učineke sejma precej zmanjša.*

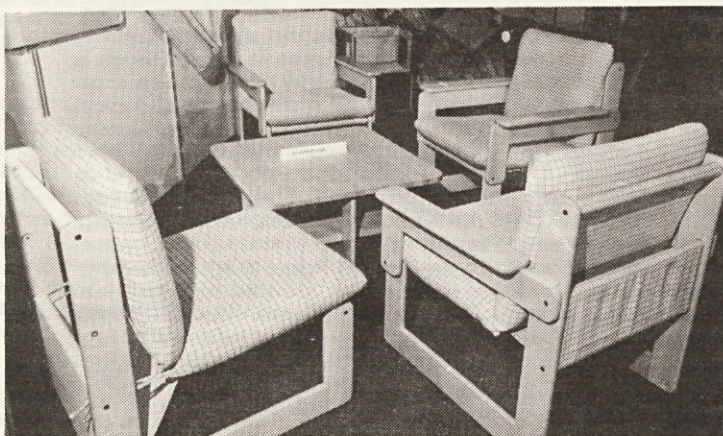
— JOŽE BERNIK

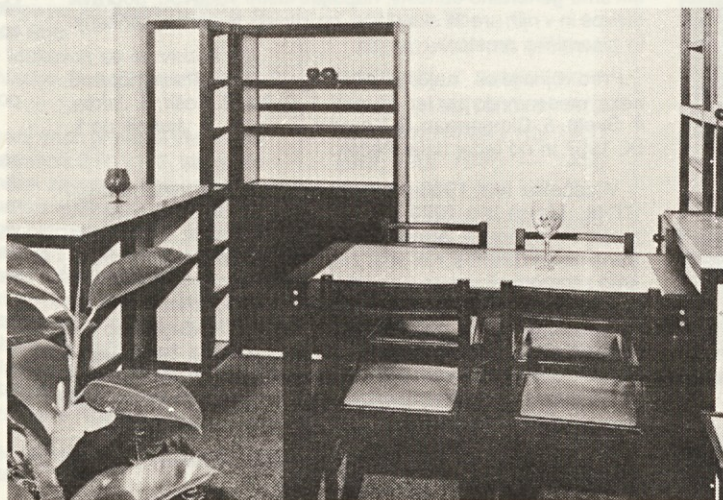
Pogled na razstveni prostor Hoje na sejmu notranje opreme in dekoracije v Beogradu

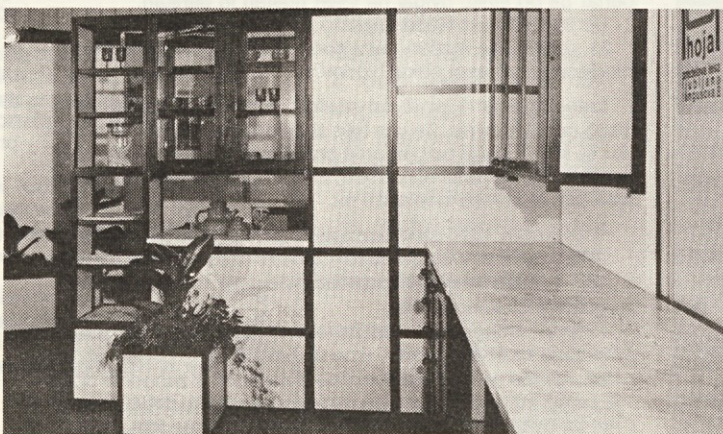
Del Hojinega razstavnega prostora, kjer smo predstavili: novo sedežno garnituro s čajno mizico, hojček v novi izboljšani izvedbi, sklopljivo mizico kot sestavni del HOPA—Variant, pred-sobno garderobno steno, slikovno pa je predstavljen novi stol in stolček

Nova sedežna garnitura Komplet s čajno mizico

Jedilni kot Hopo variant. Na hopo elementih so vidne lesene plošče kot delovne površine, ki jih je kot novi izdelek in dopolnitev Hopa pripravil TOZD Stavbno mizarstvo.

Pogled na del razstavnega prostora, kjer je predstavljena predelana stena Hopo variant. V ospredju je lepo vidna nova lesena lepljena plošča kot delovna površina.

● KONEC MINULEGA MESECA

ODPRTI DAN V DO »HOJA«

Okrog 100 učencev osmih razredov si je ogledalo nekatere naše obrate in Srednjo lesarsko šolo v Ljubljani

V sredo, 23. novembra smo v naši DO odprli vrata širši javnosti, predvsem mladini z namenom, da se seznanijo s poklici v lesarstvu, da bo izobraževanje čim bolj povezano z delom in končno, da si bomo v naslednjih letih pridobili ustrezne strokovnjake.

Čeprav je šele v letošnjem letu gospodarska zbornica pokrenila širšo akcijo za odprti dan v OZD, se v HOJI lahko pohvalimo, saj tako akcijo bolj ali manj uspešno izvajamo že četrto leto. Letošnja akcija je bila po številu učencev najuspešnejša, saj si je naše TOZD ogledalo preko 100 učencev osmih razredov, ki so izrazili željo za nadaljnje izobraževanje na lesarski šoli.

Zaradi lokacijske razdrobljenosti naših TOZD smo učence v dveh skupinah po 50 učencev popeljali z avtobusom najprej v TOZD STAVBNO MIZARSTVO Ljubljana, kjer smo jim poleg proizvodnje oken predstavili še organiziranost DO HOJE, seznanili smo jih s poklici v lesarstvu in z možnostjo zaposlitve, ravnateljica Srednje lesarske šole Ljubljana, ki se je odzvala našemu vabilu, pa je učencem predstavila šolo, potek izobraževanja, število vpisa v posamezne programe, pogoje za vpis itd. Ker Lesarska šola izobražuje tudi tapetnike, so si učenci ogledali tudi tapetniško proizvodnjo. Učence smo potem odpeljali še v TOZD GALANTERIJA PODPEČ, v TOZD ŽAGA ŠKOFELJICA in v TOZD TESARSTVO.

Če analiziram odprte dneve iz preteklih let lahko ugotovim, da je bil vsako leto namen v veliki meri dosežen, saj smo iz vsake skupine uspeli animirati vsaj nekaj učencev za lesarski poklic, in da je teh nekaj učencev v naši HOJI sklenilo učno pogodbo oziroma štipendijsko pogodbo.

In kaj pričakujemo letos?

Optimistično gledano bo akcija v celoti uspela, če bomo podelili prav vse razpisane kadrovske štipendije za proizvodne poklice, to je od II. do IV. stopnje zahtevnosti, saj ostajajo vsako leto nepodeljene štipendije za poklic žagar in tesar. Na konkreten odgovor bomo morali počakati do avgusta 1984, ko bo potekel razpisni rok za podelitev štipendij in ko bo zaključen vpis v šole.

SONJA GORŠIČ

● DELAVSKI SVET SOZD UNILES, LJUBLJANA, CELOVŠKA CESTA 268

RAZPISUJE

nagrade študentom UNIVERZE v Ljubljani in Mariboru za najboljša diplomska dela študentov s področja lesarstva.

Za šolsko leto 1983-84 je SOZD UNILES zainteresiran predvsem za naslednje teme:

- proizvodnja slojastega lesa
- pohištvo iz slojastega lesa
- uporabnost lepljencev oz. profilov iz tega materiala
- izboljšave površinske obdelave v proizvodnji lesnega stavbarstva

Poleg tega lahko študentje predložijo tudi druga diplomska dela s področja predelave in oblikovanja lesa, razvoja in ekonomike.

Nagrajena bodo tri najboljša diplomska dela, posamezna nagrada znaša 10.000 din. Študentje naj svoja diplomska dela predložijo najkasneje do 31. 5. 1984 preko svojih mentorjev na fakulteti, strokovni komisiji SOZD UNILES za podeljevanje nagrad študentom.

Nagrade bodo podeljene 27. 6. 1984 na seji delavskega sveta SOZD UNILES.

Ob 60 letnici bo podeljenih 60 jubilejnih listin. 26-članski kolektiv žage Rob bo kot glavni slavljencec podelil jubilejne listine ob slovesnosti v naslednjem letu. Datum slovesnosti bo pravočasno objavljen.

IZ KRAJEVNEGA LEKSIKONA

ROB ŽIVI Z ŽAGO

Kraj Rob je oddaljen 29 km od Ljubljane. Tja pridemo po cesti proti Kočevju. V Rašici zavijemo desno in pridemo po 5 km na novo asfaltirane ceste na Rob. Kraj leži na nadmorski višini 500 do 590 m ob stiku dolin na podnožju Hriba in vrh njega. Od tod dalje peljejo dobre gozdne ceste: Od leta 1936 v Krvavo peč, od 1967 leta na Kurešček in naprej v Ljubljano, ter stara cesta na Rute. Na južni strani leži gozdnato Gradišče z Vrhom (780 m), na vzhodni nekoliko višji Laz in za njim Veliki Osolinik (720 m). Z zahodne strani seže v Rob podolžna dolina Vrtičje, po kateri teče potok Robarka. Ta ima izvire v gozdnatem Maškovcu 905 m in sprejema izpod Rut Kobilji curek. V tem kraju je malo njivskih površin, več je travnikov.

Kmetje so redki, prevladujejo delavci zaposleni na žagi, ki stoji v dolini Vrtičje. Do leta 1960 je bila poleg žage tudi združna destilarna, ki je proizvajala smrekovo olje. Kraj ima svoj vodovod, ki se napaja s studenca Degelca v Gradišču.

Žaga ima svoj vodovod s studenca Zamaška. Hiše ob cesti na Rute napaja vodvod s studenca v Puhovem bregu. V Robu je gasilski dom, zadržni dom s trgovino, pošta in šola. Odkupujejo suho robo.

Vrh Hriba je cerkev Marije Robarske iz leta 1845. V njej Langusova slika Marijinega rojstva. Kraj cerkve je pokopališče, kjer je grobišče padlih borcev s spomenikom.

Na Gradiškem vrhu so ostanki Rimskega obzidja. Za žago v Kobiljem curku je spomenik 26 talcem iz Cente in Osredka, ki so jih 1942 leta ustrelili Italijani.

Leta 1961 je bilo v Robu 78 prebivalcev, 21 hiš, 23 gospodinjstev in 27 kmetov. V neposredni bližini Roba ležijo še naslednja naselja: Gradišče, Bavdki, Dolščaki, Tomažini, Marinciki, Podhojni hrib, Pečki, Strletje, Mački in druga.

Število prebivalcev:

	1869	1948	1966
Rob	59	89	81
Nasršeta naselja skupaj:	304	337	250
Skupaj	363	426	331

V Robu je bilo največ prebivalcev 113 leta 1931.

Krajevni leksikon Slovenije
1971

KRONIKA ŽAGARSTVA V ROBU

Žago v Robu je postavila turjaška graščina. Približno 45 delavcev, povečini domačinov, jo je začelo graditi 16. VIII. 1923. Z obratovanjem so začeli 27. 1. 1924. V deseturnem delovniku je delalo okoli 30 ljudi v dveh izmenah. V postrojenju je bil polnojarmenik, venecianka, čelilnik, robilnik in večlistna krožna žaga. Pogon je dajala parna lokomobilna. Okrog 1935. leta, je dala turjaška graščina žago v najem firmi Premov. Tako je žaga obratovala vse do leta 1942, ko so partizani prepovedali nadaljnje obratovanje, da ne bi služila okupatorju. Polomili so polnojarmenik, delavci pa so šli večinoma v partizane. Pozneje, ko je bila potreba po žaganem lesu za barake v partizanskih logorjih in bolnišnicah ter za partizanske vasi okrog Golega, ki so jih požigali Italijani, so žago popravili in krajši čas zopet žagali. Skozi ostali vojni čas ni žage nihče več pogнал. Po vojni so se preživeli domačini vrnili na žago tako, da jo je Gozdno gospodarstvo Ljubljana spravilo v obratovanje 1. VII. 1946 pod imenom LIO (Lesno industrijski obrat Rob). Od leta 1947 do 1950 je žago prevzelo podjetje LIP Ribnica, nakar je žaga zopet stala skoro dve leti, ko jo je prevzela Kmetijska zadruga Rob. Zadruga je žago preuredila na električni pogon, lokomobil pa za destilacijo električnih olj. Počasi so opustili obratovanje žage in delali le še v destilarni. 1. I. 1960 je prevzelo vse skupaj podjetje LPI (Lesno predelovalna industrija Podpeč) Žaga je tedaj dobila status obrata LPI. Od tedaj dalje se žaga ni več ustavila. Destilarna je delala od 1955 do 1963 pod firmo KZ Rob, nakar so s to dejavnostjo prenehali. 1966 so lokomobilno in kovinski dimnik razžagali in prodali za staro železo.

Jeseni 1967 smo ves obrat temeljito preuredili. Polnojarmenik smo generalno obnovili, napeljali lastni vodovod, popravili stavbe in v njih uredili skladišče, brusilnico, jedilnico, sanitarije in pisarniške prostore.

Pred vojno je bil najdalj vodja Žage Erjavec. Po vojni pa od nekaj mesecev do par let, po vrsti: 1. Pužel, 2. Košir, 3. Jakše, 4. Svete, 5. Cimperman, 6. Kovačič, 7. Petek, 8. Jamnik do 1. IX. 1967 in od tedaj dalje Peček.

V začetku leta 1968 smo nabavili motorno verižno žago STHIL. Marca leta 1970 smo zabetonirali temelje za elektro motor in prenosne jarmenice za polnojarmenik. Dotlej je bil transmijski prenos. Ker smo žagan les nakladali samo ročno, smo zabetonirali rampo v podaljšku žage. Junija 1971 smo dobili viličar Indos. Aprila 1973 smo prekrili južno stran žagalnice. Delo smo opravili v 405 urah. Leta 1973 je za Žago Rob tudi grenak spomin ker je takratno vodstvo podjetja želelo ukiniti obrat. Pomalem so nam premeščali ljudi v druge obrate, nekaj pa jih je zaradi tega samovoljno odšlo drugam. 50-letnico smo tiho proslavili. Nihče v Hoji ni vedel o tem našem jubileju.

15. 3. 1974 je bil objavljen razpis za direktorje temeljnih organizacij Hoje.

Maja 1975 smo dobili toliko bukove hlodovine, da je ni bilo moč zlagati. Z dvigali smo jo nakopičili v višino do 5,30 m. Januarja leta 1976 so bili osebni dohodki zadnjikrat izplačani v gotovini. Odslej bo vsak zaposleni dobil hranilno knjižico denar pa bo lahko dvigal na vseh poštah in bankah.

12. 3. 1976 je v Robu zapadlo 140 cm snega.
21. 3. 1977 je močan naliv ponoči odtrgal breg potoka na hodišču in odnesel nekaj hlodov.

Leta 1978 smo prvič od obstoja žage razžagali preko 9 tisoč m³ hlodovine. Že vsa leta si zelo prizadevam, da bi delali še kaj drugega od primarne predelave. V kraju je 100-letna tradicija izdelovanja suhe robe, zato bi bilo mogoče izdelovati vse kar se iz lesa izdelovati da.

Novembra 1978 smo postavili in pokrili podaljšek žage. Maja 1979 smo kupili osebni avto R4 za službene potrebe. 20. 6. 1979 smo si šli ogledati delovanje ruskega polnojarmenika v Slovenj Gradec.

Ceprav zmogljivost, vzdržljivost in sploh kvaliteta znatno zaostaja za firmo Esterer, smo se odločili zanj, predvsem zaradi ugodne cene in večje možnosti nabave. Iz zahodnih držav je zaradi zunanjetrgovinskih ukrepov zelo težko dobiti dovolj nje za uvoz. Rusi so ga obljubili dobaviti konec leta 1980.

3. X. 1979 smo začeli z remontom polnojarmenika.
24. XI. 1979 mi je bilo vsega dovolj. Kljub pomislekom, sem

naročil, naj ležaj, ki se je preveč grel, utečejo s steklenim prahom. Kot vedno, se je tudi to pot obneslo. Razen nenehnih težav z okvarami dotrajane opreme, so pri nas tudi zelo pogosti izpadi električnega toka.

Dokončno smo preuredili vodovodni rezervoar. Že tedaj, ko smo pred 12 leti napeljali lastni vodovod, ga nismo dokončali zaradi pomanjkanja sredstev in časa. Za asfaltiranje ceste iz Rašice do Roba smo tudi letos dali 100 tisoč din. V desetih letih so jo v štirih etapah asfaltirali komaj do polovice. V zadnji etapi letos pa samo še pol km.

Prvič po vojni smo spet zaposlili ženske. Tri so začele delati 3. III. 1980.

24. IX. 1980 so prišli od Gradbenega podjetja »Objekt« zakoličiti in začeli z gradbenimi deli za novo žago. Z izkopom za temelje in kletni prostor so začeli 30. IX. Izgotovili pa so zemeljska dela in betoniranje 5. XII.

25. IX. 1980 je naš sindikat naročil 2020 kg jabolk za ozimnico. Iz Kmetijskega kombinata Ponikve pri Sentjurju so jih dostavili sami po 9,50 din za kilogram.

30. X. so prišli zakoličiti traso za novo cesto, ki bo tekla vzporedno z obstoječo cesto, ob severni strani obrata. S tem se bomo rešili tranzitnega prometa skozi obrat. Projekt je izdelal Biro za lesno industrijo.

8. XII. smo se preselili z izdelovanjem palet iz žagalnice v ogrevano delavnico, ki smo jo preuredili v garažah. Paleta izdelujejo tri ženske in en moški. Do konca leta so izdelali 4868 palet in realizirali 1.115.618 din.

Leta 1980 je minilo v znamenju gospodarske stabilizacije. Mogoče tudi zato niso delali niti tistega pol km asfaltne ceste, ki so jo lani začeli na odseku Rašica-Rob.

5.5. 1981 Vrhovi Mačkovca in Makovca so še vedno beli. 25. 6. Za ta letni čas je izredno hladno. Ponoči je komaj 8° C, podnevi pa le 12° C.

18. 2. 1981 smo iz Škofljice v nekaj dneh pripeljali vse velike zaboje, v katerih je bil novi polnojarmenik 2 R. 21. 2. sta prišla dva strokovnjaka iz Sovjetske Zveze za postavitev polnojarmenika. 13. 3. smo postavljali polnojarmenik s pomočjo avtodvigala. Ljudje so delali brez izjeme. Zato smo uspeh po končnem delu veselo zalili. Nadvse vesel, da se je delo dobro izteklo sem monterjema obljubil, da jih bom odpeljal na izlet.

28. maja so delavci GP Objekt povsem končali dela okoli nove žagalnice. Prvi hlođ smo razžagali 9. junija, 17. junija pa 64 hlodov. Ruska monterja sta odšla 19. junija.

Ves čas montaže novega polnojarmenika je stari dobro zdržal, kot bi vedel, da se ne sme pokvariti.
Cesta Knej-Rob in spomenik zmagi v Robu

Desetletje smo si na moč prizadevali rekonstruirati in asfaltirati cesto od Rašice do Roba.

1. februarja 1982 je bil sestanek na Krajevni skupnosti Rob zaradi priprav na občinski praznik. Prisotni so bili vsi predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz krajevne skupnosti Rob ter drugi organizatorji proslave, graditve ceste in postavitve spomenika.

9. aprila so komunalci začeli polagati asfalt. Naše veselje je bilo brezmejno. Toliko let prizadevanja je poplačanih. Nisem mogel prepovedati delavcem, ko so prihiteli iz proizvodnje, da so od blizu videli prve metre toliko željenega asfalta, ki bo napravil konec večnega blata.

23. aprila so postavili spomenik. Kadeti milice so uredili njegovo okolico, Hojini tesarji pa so postavili odre in tribune za proslavo. Naslednjega dne je bil položen fini asfalt v celotni dolžini ceste.

27. aprila je bil na Robu veličasten dogodek. Prav vsa dolina je bila napolnjena z avtobusi in osebnimi avtomobili. Toliko ljudi nismo pričakovali. Bilo jih je okrog 5 tisoč. Zgodovinsko največji praznik v Robu je vse goste sprejel pripravljen in okrašen.

Pripravil urednik po
Kroniki, ki jo piše
direktor TOZD Žaga Rob
Peček Vincenc — Cene

PO OSVOBODITVI IN DANES

Vsa leta po vojni smo želeli in skušali doseči pri različnih forumih, da bi v kraju dobili obrat, ki bi zaposloval tukajšnjo delovno silo. Žal nismo uspeli in mladina, ki ni videla izhoda, je odhajala.

Majhno iskrico upanja nam daje načrt Doma Ljubljana, ki misli v Robu zgraditi odkupno postajo z pakirnico, ki bi se pozneje morda razširila v manjšo delavnico drobnih galanterijskih izdelkov.

Čeprav bi dobilo zaposlitev manjše število oseb, se tudi tega veselimo.

Potrebno bi bilo dati več poudarka kmetijstvu.

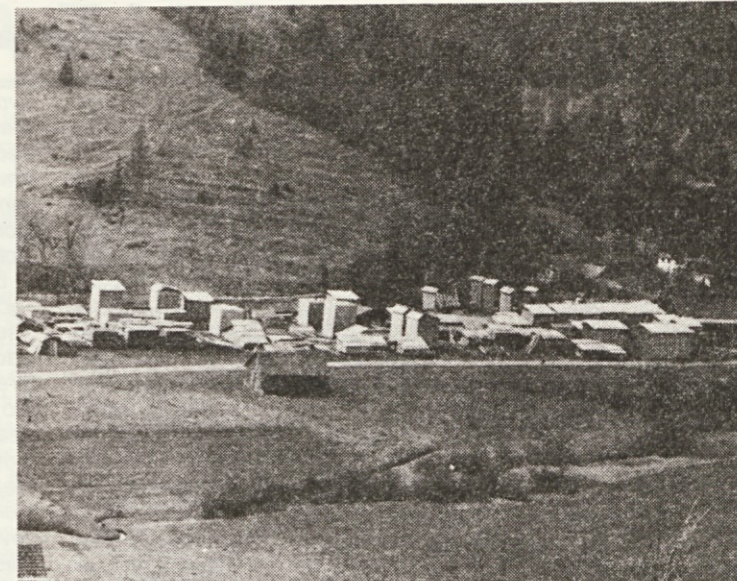
Nikakor se ne smemo sprijazniti z upadanjem števila prebivalstva, leta 1910 smo imeli v KS 1900 ljudi, leta 1945 — 1450 ljudi, leta 1981 — 715 ljudi, od tega je skoraj 33 odstotkov starejših.

Tudi krajevna skupnost Rob se počasi razvija.

Občani v krajevni skupnosti in družbenopolitičnih organizacijah uspešno rešujejo probleme na vseh področjih družbenega življenja.

Raste samozavest, vemo, da je vse, kar smo ustvarili, delo naših rok in našega znanja. To spoznanje nas hrabri, da bomo danes in jutri še hitreje reševali probleme, ki nam jih vedno znova nalaga življenje in naša večna želja po napredku.

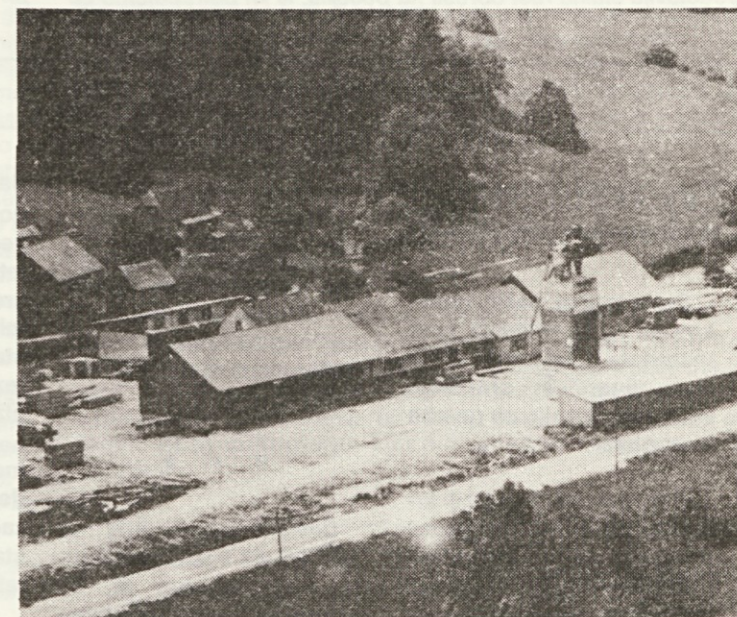
IVA ŠKULJ-ALBREHT

Pogled na žago leta 1938....

leta 1978.....

in leta 1982

● **TONE KRAŠOVEC,**
PREDSEDNIK
SOZD UNILES;

PRELOMNO LETO 1984

V zasebnem življenju se poslavljamo od leta 1983, pri svojem delu pa seštevamo dosežke poslavljajočega se leta in načrtujemo nove naloge za poslovno leto 1984. Kljub prelomu leta življenje v zahtevnih razmerah teče dalje in tudi za leto 1984 nam je vsem jasno, da bomo morali premagovati mnoge težave. Razmere za prihodnje leto niso še povsem jasne, saj kljub vsem zagotovilom pristojnih organov pogoji poslovanja še niso v celoti znani. Poslovno življenje se pač ne ravna po koledarju in dnevnih redih skupščin in izvršnih svetov, saj vsi vemo, da imamo mnoga poslovna naročila za leto 1984 sklenjena. V to smo bili prisiljeni, da proizvodnja poteka kar se da nemoteno, da imajo delavci delo in ustrezen socialni položaj. Tako tudi v SOZD Uniles.

Če se na kratko ozremo na dosežke leta, ki se poslavlja, smo v SOZD Uniles kot celoti dosegli zadovoljive rezultate, čeprav zelo različne po posameznih združenih delovnih organizacijah. Pa vendar moram ob tem opomniti na ugotovitev, da naše gospodarjenje ni bilo res dobro in zdravo, oziroma kot smo ugotovili po kmečko na eni izmed letošnjih sej delavskega sveta SOZD Uniles — naša živina je nekaj manj bolna kot pri mnogih sosedih, še vedno pa je bolna. Zaznamovali smo določeno rast proizvodnje in produktivnosti, ponovno smo približno za desetino povečali izvoz na konvertibilna področja, tako da smo glede tega peti izvoznik v Sloveniji in okrog petnajstega mesta v Jugoslaviji. Predvsem se je povečal delež izvoza naših finalnih izdelkov in naš čisti konvertibilni devizni učinek (razlika med deviznimi prilivi in odlivi), saj smo po tem merilu prvi v Sloveniji in okrog petega mesta v Jugoslaviji. Skupno kot SOZD Uniles smo dokaj uspešno uresničili planirani dohodek. Pa vendar nam obračuni gospodarjenja odražajo mnoge težave, ki jih v planih nismo predvideli. Predvsem smo pri nepokritem razporejenem čistem dohodku, torej pri izgubah, zašli v veliko večje rdeče številke kot smo pričakovali. Res je, da je položaj izgub po delovnih organizacijah zelo različen; res je, da imajo izgube sorazmerno skromen delež v ustvarjenem dohodku; res pa so kljub temu zelo zaskrbljujoče. Kljub vsej zavesti o nadaljnjih možnih notranjih rezervah, ki jih ima sleherni OZD, je vendarle jasno dejstvo, da je sedanjí sistem cen glavni povzročitelj izgub. Cene naših končnih izdelkov so pod ustrežno družbeno kontrolo, cene proizvodnih materialov in surovin pa stalno zelo hitro naraščajo za lepo fasado samoupravnih sporazumov, ki v svoji vsebini pogosto skrivajo izsiljevanje višjih cen. Prav tako so velike težave pri nabavi posameznih re-promaterialov in lesne surovine, ki jo žal po nepotrebnem Jugoslavija veliko izvažata, namesto da bi jo predelala za svetovni trg v finalne proizvode in iztržila veliko več tako potrebnih deviz. Doma slabi (zaradi zaostajanja osebnih dohodkov za inflacijo) kupna moč na tržišču, prav tako pa so velike težave na nekaterih zunanjih trgih, predvsem v deželah proizvajalkah nafte. Močno breme predstavlja stalna rast obresti na posojila, ki jih potrebujemo za

svoje poslovanje in razvoj in kljub vsem proklamacijam ter načelom dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije so se povečale tudi številne družbene datjve. Težav je torej dovolj in zmogli jih bomo le ob dveh pogojih: navznoter — z bolj organiziranim in bolj učinkovitim delom ter bolj povezanimi skupnimi naporí v SOZD Uniles; navzven — morajo tako gospodarjenje veliko bolj kot doslej podpirati ukrepi ekonomske politike.

Leto 1984 naj bi bilo leto prve odločno izvedene etape dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v vseh okoljih in na vseh ravneh. V sleherni naši temeljni organizaciji, delovni organizaciji in SOZD Uniles kot celoti. Predvsem pa mora to obveljati kot prelom k bolj resnemu gospodarjenju v vsej jugoslovanski družbi. Po moji oceni smo ob mnogih različnih tolmačenjih izvedbe stabilizacijskega programa in bolj ali manj prikritih nasprotovanjih njegovim posameznim konkretnim potezam na razpotju: ali bomo dejansko zagotovili samoupravno gospodarjenje ob večji ekonomski samostojnosti in odgovornosti OZD ter ob večjem upoštevanju tržnih zakonitosti; ali pa se bomo pogrezali vse bolj v administrativno vodenje gospodarstva in distribucijo, ki pa dolgoročno ne pomeni za vse enakih pogojev in spodbud za razvoj, ampak predvsem za vse enako revščino. Ta dilema se mi zdi bolj zaskrbljujoča kot pripravljenost naših delavcev za večje napore in uspešnejše delo. Ta pripravljenost obstoji, saj smo v osnutku plana za l. 1984 zastavili dovolj hrabre cilje. Predvidevamo nadaljnje povečanje proizvodnje za dva do tri odstotke, vsaj za desetino večji konvertibilni izvoz, mnoge nove naložbe, ki naj bi izvozno proizvodnjo pospešile, boljši socialni položaj delavcev in nadaljnjo okrepitev medsebojnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v SOZD Uniles. Vse te cilje bomo zmogli predvsem z lastnimi naporí. Vendar le ob pogoju, da bosta ekonomski sistem in ekonomska politika bolj spodbujala dobro gospodarjenje in dejansko prepuščala odgovornost za gospodarski položaj predvsem organizacijam združenega dela. Te bodo same našle tudi dovolj moči in socialistične solidarnosti, da skupno pomagajo na noge tistim, ki se bodo znašli v težavah. Prav zato pa je tudi naša skupna dolžnost, da po vseh možnih delegatskih kanalih, kjer imamo možnosti vpliva na oblikovanje pogojev gospodarjenja, jasno zastopamo zgoraj omenjena stališča. To naj bodo stališča dejansko delegatske baze v SOZD Uniles, ki jih morajo za našo delegatsko uporabo imeti vedno pripravljena naši samoupravni in poslovodni organi ter družbenopolitične organizacije.

Z željo, da bi vsa naša družba dejansko krenila po poti samoupravnega uresničevanja programa gospodarske stabilizacije in v prepričanju, da bomo v Unilesu v prvih oddelkih na naši stabilizacijski fronti, želim vsem delavcem naše sestavljene organizacije veliko osebnega zadovoljstva in zdravja, pri delu pa uspehe pri uresničevanju ciljev plana SOZD Uniles za leto 1984.

ZVEDELI SMO...

Proizvodnja naših izdelkov ne more potekati brez materiala, osnovnih sredstev, finančnih sredstev, človeka.... Lahko pa poteka brez plana.

Tega se nekateri tozdi krčevito držijo. Pri tem se ne vprašajo za stroške, ki se neminovno pojavijo kot posledica neorganiziranih proizvodnih dejavnikov.

* * *

Nekateri odhajajo v pokoj zato, da bi omogočili zaposlitev mlajšim. Mnogim to ni mar, pravijo pa, da je potrebno mladino zaposliti.

* * *

Devizni primanjklaj se nam iz leta v leto zmanjšuje, toda dejstvo je, da imamo še vedno negativno letno bilanco. To pomeni,

* * *

da dobimo iz tujine v blagovni in denarni obliki še vedno več kot pa v enem letu izvozimo in vrnemo kreditov. Dokler ne bomo teh tokov izenačili, nam bo standard še vedno padal, v fazi izenačitve dosegli najnižjo točko našega realnega standarda in kupne moči. Potem bomo le z več dela vseh dejavnikov zopet začeli dvigati življenjski standard in živeti od rezultatov svojega dela.

Dr. Kraševac pravi v svojem Prelomnem letu 1984, ko bomo stopili v prvo leto izvajanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije:

»Razmere za prihodnje leto niso še povsem jasne, saj kljub vsem zagotovilom pristojnih organov pogoji poslovanja še vedno niso v celoti znani«.

Zakaj bi si grenili življenje s slabšimi pogoji že vnaprej.

● RAZGOVOR Z NAŠO UPOKOJENKO

DELO PRINAŠA ZADOVOLJSTVO

Marta Pec, vodja fakturnega oddelka, je od leta 1955 stalno delala v lesni industriji

Moj oče je bil kot obratovodja električne centrale upokojen zaradi političnega delovanja že z 20. leti delovne dobe. Zato dobro vem, kaj pomeni težko otroštvo, — pripoveduje MARTA PEC. Živelimo v večih krajih. Med drugim tudi v Trbovljah, Krmelju na Dolenjskem. Najprej sem se zaposlila v Tovarni TOPER v Celju, potem v Železarni Štore in v Rudniku svinca, cinka in barita na Škofljici. Leta 1955 sem prišla na Žago Škofljica in od takrat sem stalno delala v lesni industriji pod firmami Stavbno mizarstvo, LKL in sedanjo HOJO. Delala sem na obračunu prometnega davka, fakturiranju, kadrovske službi, blagajniških poslih. Delo imam rada in vidim v njem zadovoljstvo. V pokoj ne grem rada, ker mi bo dolgčas po sedanjem ustaljenem dnevnem redu, aktivnem delu, življenjskem ritmu in sodelavcih. Z upokojitvijo nastane pomembna prelomnica v življenju. Spremenijo se dnevne delovne obveznosti, okolje gibanja, kontaktiranja z ljudmi. Življenje postane drugačno, čeprav bo treba tudi sedaj najti samega sebe in se novemu načinu prilagoditi. Tudi življenje upokojenca je lepo in ima svoj smisel. Sedaj se počutim še zelo v redu in sposobno za vsa dela. Človek naj aktivno dela toliko časa, dokler je za delo zmožen in sposoben, osebno se počutim tako pri moči, da bi lahko delala še vsaj 5 let. Tudi bi želela delati. Za upokožitev sem se odločila, ker izpolnujem zakonske pogoje in ker želim omogočiti zaposlitev mlajše generacije, ki vedno težje dobiva delo.

Če pomislim nazaj je aktivna delovna doba hitro minila. Delala sem rada in bila pri delu natančna. Pravi odnos človeka do dela in do sočloveka je v natančnosti, vestnosti, discipliniranosti, poštenosti in spoštovanju. Na te vrline se daje sedaj premalo poudarka, toda spomihni na preživeta leta so veliko lepši, lažji in prijetnejši, če si upošteval v preteklosti čimveč teh vrlin, čeprav ti okolje vedno vsega v tistem času ne priznava. Osebno zadovoljstvo do poštenega življenja je najboljša plačila za preživeta leta.

Bogastva oziroma materialnih dobrin potrebuješ toliko, da lahko živiš. Predvsem moraš imeti urejen dom v vseh ozirih. V bistvu se moraš počutiti srečnega in zadovoljnega s tistim, kar imaš oziroma si želiš toliko, kolikor lahko ustvariš in potrebuješ osnovnega za življenje.

Živim z družino v dvosobnem stanovanju Ob Dolenjski cesti v Ljubljani. Imam tudi nekaj vrta in sadnih dreves. Veliko imam rož, gojim kakteje, pridelujem zelenjavo za domače potrebe v celoti, nabiram gobe. Sin mi bo napravil tudi rastlinjak, da bom lahko še bolj intenzivno gojila kakteje in zelenjavo.

Sem dolgoletni član gobarske družine v Ljubljani, Zveze gobarskih družin Slovenije in član društva ljubiteljev kaktej Slovenije. Namen gobarskih družin je dviganje gobarske kulture, pripravljanje gobarskih razstav... in to vse na amaterski bazi. Sestanek imamo redno vsak ponedeljek od 18. do 20. ure. V Sloveniji raste preko 600 različnih vrst gob, od tega je užitnih okoli 3/4. Veliko je gob, ki niso strupene, so pa neužitne. Nabiram vse užitne gobe. Gobarska sezona se začne meseca februarja z marčnimi voščenkami, potem pridejo na vrsto jurjevke, slivarice, jurčki (ki jih je 80 vrst) in vse vrste spomladanskih gob. Julija in avgusta je gob manj, septembra pa raste veliko število različnih jesenskih gob. Novembra pridejo z mrazom sivke, decembra pa zmrzalke, miške, pečene kolobarnice. Najbolj užitne po mojem okusu so golobice, razni jurčki, kolobarnice...

Bolje je če pripravljate več vrst gob istočasno. Samo ena vrsta gob ni tako okusna. Sicer pa najraje jem juho iz marčnic in pohane dežnike. Posebno veselje imam z nabiranjem gob in vlaganjem. Zadovoljstvo pa predstavlja tudi darovanje vloženih gob tistim, ki jih radi jedo. Osebno mi pomeni to več kot prodaja na trgu za denar.

Kaktej imam 150 vrst. S kaktejami se ne ukvarjam toliko časa got z gobami. Od vseh rož imajo kakteje najlepši cvet. Z njimi lahko

Marta Pec

preživim cele ure. Do rož je potrebno imeti veselje in lepo uspevanje. V okviru društva jih izmenjujem in povečujem število različnih vrst.

Tudi kot upokojenka si želim kontakte s sodelavci Hoje. Ne morem pozabiti na ljudi, s katerimi sem preživela pomemben del svojega življenja. Spomini bodo ostali lepi, čeprav sem doživela v tolikih letih marsikaj. Na nepravilnosti in neprijetne dogodke je treba gledati z razumevanjem. Želim si skupnih izletov in tudi glasilo HOJA, preko katerega bom spremljala dogajanja v prihodnje, zaključuje svoje pripovedovanje Marta PEC.

Do konca leta se bodo upokojile tri tovarišice iz delovne skupnosti. Poleg Pec Marte še Marija Baumgartner in Milka Oblak. Tudi mi se približujemo upokojitvi, posebno še, če pomislimo na preteklost.

Vsi skupaj živimo v upanju, da so ti dogodki še daleč, da bomo še dolgo časa aktivno delali in potem v pokoju v miru in lepo živeli. Upanje je pomemben sestavni del življenja. Vsakodnevno delo, ki ga opravljamo, pomeni zadovoljstvo do življenja. Z ustvarjanjem opravičujemo naš obstoj. V ustvarjalnem delu je potrebno iskati zadovoljstvo. Tudi z upokojitvijo se ne nehate ustvarjati.

Vsem upokojevcem želimo še mnogo let lepega življenja in prijetne spomine na nekdanjo delovno sredino.

Razgovor je pripravil urednik

● SKRITA ŽELJA SE
JE KONČNO
URESNIČILA

MOJA HOJA NA TRIGLAV

Tudi v meni je bila že dolgo skrita želja stopiti na naš vršac Triglav. Še večjo željo pa sem dobila, ko sem poslušala prijatelje in njihove pripovedi o lepotah naših gora. Ta želja se mi je uresničila lepega avgustovskega jutra, ko sem z navezo naših vnetih planincev dosegla svoj cilj.

korakom manjšal ob vzpodbudnih besedah poguma, ki sta nam ga dajala Stane in Tone. Pogled,

Vesela in razigrana družba štirinajstih planincev se je zbrala na ljubljanski avtobusni postaji in se odpeljala proti Bledu, od tam pa dalje do Šport hotela na Pokljuki. Po napotkih vodje odprave Toneta in njegovega namestnika Staneta smo začeli pohod proti Vodnikovi koči na Velem polju. Ni dolgo trajalo ko smo postali lačni in žejni ter prosili za krajši počitek, in da nahrbtnikom odvezamemo del njihove teže. Ker pa so se začeli zgrinjati oblaki, smo jo kar hitro potegnili naprej proti Vodnikovi koči. Tu smo se srečali s planinci planinskega društva Podpeč—Preserje. Po toplem čaju, ki je zelo prijal, je naš vodja ugotovil, da je prišla gor že vsa Podpeč in da je najbolje, če hočemo dobiti prenočišče na Planiki, jo moramo prav hitro odkuriti naprej. Naša predvidevanja niso bila pravilna, kar smo ugotovili na Planiki, ko so ob velikem pomanjkanju ležišč prav Podpečani nudili in delili z nami streho nad glavo.

Večer na Planiki je bil resnično pester. Od glasbe v živo, plesa, pesmi in zvrhane mere humorja sploh nismo mogli zaspati. Temu so pripomogli Gorenjci iz Jesenic »ti eiga«. Predvsem smo bili na udaru »močvirniki« in »zelenici« kakor so nas »ti eiga« imeno-

Skupina hojevcev na Triglavu

vali. Ta razposajenost se je vlekla v pozne nočne ure, dokler ni na nekem pogradu vstal mož in vprašal tiste iz Jesenic »Ti eiga sti že kdaj slišal za Trbovlje«. Nato smo smo se pomirili in zasпали. Trbovlje so delovale kot pomirilo.

Zjutraj še v mraku smo se zbrali pred kočjo in v dveh skupinah začeli vzpon proti samemu vrhu Triglava. Naveza katero je vodil Stane je bila neizkušena in v tej skupini sem bila tudi jaz. Kanček strahu, ki je tlel v meni ob pogledu na vrh, se je korak za

ki se nudi ob tako jasnem jutru z vrha Triglava je nepopisen. Vsi, ki smo bili gor prvič smo doživeli krst. Krščeni smo bili ob zvokih glasbe prelepe Gorenjske. Po polurnem postanku smo se odpravili nazaj proti koči Planiki, vzeli svoje nahrbtnike in Sonjo ter nadaljevali pot proti Kredarici.

Tam smo se odžejali in zaradi želje, da se še isti dan vrnemo domov nadaljevali pot po Tominškovi poti v dolino Vrat. Ta del poti je bil za mene lepa preizkušnja. V Vratih nas je čakal avtobus, ki nas je zadovoljne in srečne odpeljal proti Ljubljani.

Mir, lepota narave so lepo zdravilo za sprostitve ob koncu naporenega dela, zato vam priporočam, da se planinskih izletov udeležujete tudi drugi.

Stanka Martinčič

Obnovljena koča na Kredarici

hoja

● LETOŠNJE LETO JE BILO PODOBNO PRETEKLIM

MNOŽIČNA INVENTIVNA DEJAVNOST

Pri nas se je kot močan zaviralni dejavnik pojavilo mnenje, da je inovacijsko ustvarjanje sestavni del nalog

Ob vsem pomenu izumov, ki ustvarjajo in bogate novo tehnologijo, je danes že v vsem svetu prodrlo spoznanje, da je za napredek in rast gospodarstva odločilnega pomena množična inventivna dejavnost. S tem je potrjeno teoretično spoznanje, da je inovacijski proces sestavni del produkcije in reprodukcije same. Zato je sodobni svet že davno uvedel najrazličnejše stimulacije za misleče delavce, ki s svojimi inovacijskimi predlogi prispevajo k večji učinkovitosti proizvodnega procesa.

Pri nas se je kot močan zaviralni dejavnik množične inventivne dejavnosti pojavilo mnenje, da je inovacijsko ustvarjanje sestavni del nalog. To stališče nam je povzročilo že neprecenljivo škodo, saj je naravnost ubijalo iniciativnost delavcev, da bi svoje proizvodne naprave ali organizacijo dela nenehno izboljševali. Naše zaostajanje v rasti produktivnosti je postalo resen problem in ima v tej miselnosti nedvomni svoj razlog.

Normalna delovna obveznost zahteva od delavca, da vestno in pošteno opravlja svoje delo ob danem delovnem orodju. Če pa nekdo ustvarjalno prispeva k dosežku dodatnih koristi, je to kvalitativno novo, drugo delo in njegov rezultat je inovacija, ne več proizvod iz delovnega procesa. To spoznanje le počasi prihaja do nas, kar nam dokazujejo dejstva, da mnogi inovatorji oziroma pospeševalci proizvodnje odklanjajo nagrade.

Po vprašanju množične inventivne dejavnosti lahko rečemo, da je bilo letošnje leto podobno preteklim. Razlikuje se mogoče le po tem, da nam še bolj primanjkuje sredstev za nove stroje in naprave, ki jih skušamo nadoknaditi tako, da te stroje in naprave izdelamo sami. Pri tem delu pride še kako do izraza množična inventivna dejavnost.

Če ne bi imeli tako inventivnih vzdrževalcev, je veliko vprašanje kako bi lahko še proizvajali določene izdelke. Trenutno se izdeluje žaga za razrez plošč, ki predstavlja timsko delo vodje vzdrževalne službe, vzdrževalcev razvojnega sektorja, Polhovega Gradca in Podpeči. Ta ista skupina je v letošnjem letu izdelala tudi transporter za spuščanje žaganega lesa v Polhovem Gradcu in preuredila stiskalnico za furniranje na večji obseg temperaturnega območja.

Na Stavbnem mizarstvu je pričela obratovati naprava za avtomatsko podajanje kratkih kosov na večvretenskem skobeljnem stroju. To je delo elektro

vzdrževalca iz razvojnega sektorja.

V Galanteriji Podpeč se praktično skoraj vsi novi izdelki, ki dopolnjujejo program obešalnikov, izdelujejo na strojih in napravah, ki so plod inventivnosti vzdrževalne službe Galanterije Podpeč, priprave dela in mogoče še katerega drugega. Naj jih naštejemo: Univerzalna vrtalka za vrtanje stolov, stiskalnica za montažo polic, stroj za pribijanje prečk in naprava za kovičenje, na katerih bomo samo v letošnjem letu prihranili 980.000 din.

Skoraj vsa težaška dela v Podpeči (rezkanje utorov za obešalnike in podobno) so nadomestili avtomatski stroji, ki so nastali v mehanični delavnici tega TOZD.

Vzdrževalci Stavbnega mizarstva so med drugimi preuredili odsesavanje odpadkov, ki jih vozijo iz drugih TOZD tako, da se jih lahko nemoteno transportira v silos. Na žagi Rob se vedno najde kdo, ki predlaga kako izboljšavo pa naj bo to v prid varovanja stroja ali zmanjšanja stroškov pri proizvodnji žaganega lesa.

Z namenom pospeševanja inventivne dejavnosti so bile v letošnjem letu tudi tri občinske razstave in ob dnevu samoupravljalcev mestna razstava inovacij. Prva razstava inovacij občine Ljubljana Vič-Rudnik je bila ob tekmovanju kovinarjev v Tovilu, druga ob občinskem prazniku v osnovni šoli na Vrhovcih in tretja v avli pred sejno dvorano Skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik ob priliki, ko so delegati obravnavali vlogo raziskovalnih organizacij in inventivne dejavnosti pri razvoju delovnih organizacij v občini Ljubljana Vič-Rudnik. Mišljenja sem, da je bila ta zadnja najbolj uspešna in tudi pripravljena ob primernem času in prostoru. Na vseh teh razstavah je sodelovala tudi Hoja s fotografijami in eksponati.

Za zaključek pa kljub vsemu omenjenemu, še ne moremo v Hoji govoriti o množični inventivni dejavnosti kot družbeni

praksi, saj ne presegamo 1% zaposlenih, ki bi bili udeleženci

kot avtorji inovacij. To je v nasprotju z vsemi zakonitostmi sodobnega produkcijskega procesa. V ta proces se bodo morali poleg vzdrževalcev pričeti vključevati tudi drugi.

Andrej Kos

Stroj za čelno profiliranje hlačnih spon (izdelek TOZD Podpeč)

FUTUROLOŠKA RAZMIŠLJANJA

Namesto razmišljanja o prihodnosti:

NE MISLIMO PREVEČ NAPREJ

* * *

NAČRTUJMO SAMO ZA NOVOLETNE PRAZNIKE

* * *

KAKO BOMO ŽIVELI POTEM....

Pogled proti vhodu v žagalnico Žage Rob. Posnetek je bil napravljen letos poleti

IZ TISKA...

Rekli so:

Gre za napako politike in ne sistema.

Ivo Perišin

Vem, da je veliko etastičnih tendenc v občinah, v republiki in federaciji. Vendar mislim, da povzročajo najtežje posledice tiste na zvezni ravni, ker se tam kroji gospodarska politika za vso državo. Če država z raznimi ukrepi koncentrira dohodek oz. presežek dela združenega proizvajalca, kaj potem ostane tistim, ki ga ustvarjajo.

Franc Popit
Delo 26. 10. 1983

Če so ocene točne, da tozdi razpolagajo konec leta 80 samo s 30% in novo ustvarjeni vrednosti, lahko delavec v njih odloča le v okviru teh odstotkov. Vse drugo je že porazdeljeno z zakonskimi, pogodbenimi, dogovorjenimi in sporazumnimi obveznostmi. Potem je takoiimenovani manevrski prostor samoupravnega odločanja resnično majhen.

Milan Kučan
Komunist, 28. 11. 1983

146. člen Zakona o združenem delu pravi: Delavci v temeljni organizaciji ustvarjajo celotni prihodek temeljne organizacije in razpolagajo s sredstvi, ki jih upravljajo prek njenega žiro računa.

Ostane proste akumulacije za naložbe v toz pa se je gibal v vseh ustvarjenih sredstvih za akumulacijo (rezervni sklad, poslovni sklad in amortizacija nad predpisano stopnjo), v naslednjih deležih v SR Sloveniji:

1975	33 %	1978	3,5 %
1976	15 %	1979	3,1 %
1977	13 %	1980	21 %
Skupščinski poročevalec 26. 3. 1980			

Zakaj navajamo datumsko stare podatke? Zato ker smo leta 1974 ustanovljali tozde in leta 1976 žiro račune, ki so dajali zakonsko in ustavno pravico v smeri povečevanja razpolaganja z ustvarjenim dohodkom. Dejanska gibanja kot je razvidno iz podatkov nimajo pričakovanih trendov.

Strukturnih podatkov v enaki obliki od leta 1981 dalje še nismo zasledili. Po podatkih iz GV št. 42 z dne 4. 11. 1983 bo živelo slovensko gospodarstvo prihodnje leto le še od 40% akumulacije za lastno reprodukcijo (če je osnova enaka predhodnih izračunov).

KAM GREŠ, DINAR?

Zakaj skoraj stoođstotna devalvacija dinarja v zadnjem letu dni, če pa je bila v tem obdobju inflacija....

Nedvomno je res, da smo imeli v preteklih letih precenjen dinar, kar je seveda prineslo tudi ustrezne posledice. Če smo hoteli v letošnjem letu povečati izvoz in zavreti uvoz, je bilo nujno tečaj dinarja sproti prilagajati njegovi realni vrednosti, pa kakorkoli je to bilo in je boleče. Jasno je tudi, da so bili nad politiko realnega tečaja najbolj navdušeni izvozniki, saj je s tem njihov izvoz postal dohodkovno bolj zanimiv, kremžili pa so se uvozniki, ki so morali plačevati dražje uvozne izdelke. Toda bremena dražjega uvoza niso prevzeli na svoja ramena, temveč so ga prenesli na potrošnike, to pa je seveda povzročilo dodatno inflacijo. Težko je reči, v kolikšnem obsegu je prilagajanje tečaja dinarja vplivalo na inflacijo, toda nekatere ocene pravijo, da lahko manj kot tretjino inflacije pripišemo tečaju dinarja medtem ko je ostali del inflacije posledica drugih vzrokov.

In kako bo s tečajem dinarja naprej? Po določitih doslej objavljenih dokumentov o družbenoekonomskem razvoju v prihodnjem letu lahko sklepamo, da se bo sedanja politika prilagajanja tečaja dinarja nadaljevala, morda z nekoliko počasnejšim tempom, a prav dosti nam korak ne bo smel zastajati, če želimo uresničiti planirano povečanje izvoza na konvertibilno področje za 20 odstotkov.

(»Tribuna«, glasilo občine Šiška«)

INFORMACIJA SPLOŠNEGA ZDRUŽENJA LESARSTVA SLOVENIJE

Dne 4. novembra 1983 sta bili v Ljubljani 4. seja predsedstva in 5. seja izvršilnega odbora Zdrženja.

Predsedstvo je obravnavalo predlog Gospodarske zbornice Slovenije o (ponovni) združitvi splošnih združenj gozdarstva, lesarstva in papirništva v eno združenje in vključitvi sedaj samostojne delovne skupnosti Zdrženja v delovno skupnost Gospodarske zbornice Slovenije.

Izvršilni odbor je kritično ocenil neizplačevanje izvoznih stimulacij; ob obravnavi analize o porabi proizvodnega časa za proizvodnjo pohištva analize o porabi proizvodnega časa za proizvodnjo pohištva za izvoz pa je ugotovil, da so za 36% deleža izvoza v celotnem prihodu porabili 51,1% vsega proizvodnega časa.

Za zmanjšanje izvoza bukovega, hrastovega in jesenovega žaganega lesa je izvršilni odbor sklenil, da je začeti postopek za

- kontingentiranje izvoza
- nestimuliranje oz. obdavčitev tega izvoza
- nekreditiranje tega izvoza
- odpravo refakcij (povračil) za ta izvoz

s tem, da se povezovanje proizvajalcev in porabnikov tega žaganega lesa ureja bilateralno, seveda tudi ob skupnem izvozu oz. devizni udeležbi proizvajalcev žaganega oz. decimiranega lesa.

● PROGRAM URESNIČEVANJA DOLGOROČNEGA PROGRAMA GO- SPODARSKE STABILIZACIJE V OZD LESARSTVA SLOVENIJE V LETU 1984

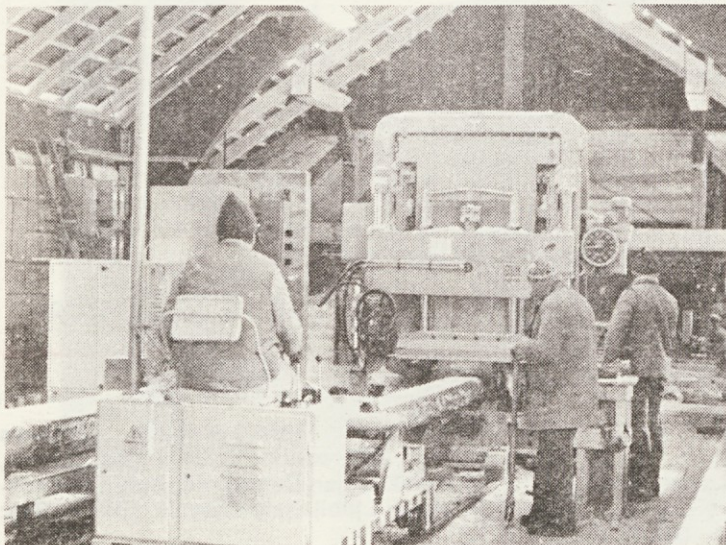
Ker so se udeleženci samoupravnega sporazuma o temeljih plana SIS za gozdarstvo SR Slovenije in območnih SIS za gozdarstvo v SR Sloveniji že v letu 1981 dogovorili, da bodo gozdnogospodarske organizacije v Sloveniji zaradi izrednih gospodarskih razmer sekale že leta 1982, 1983, 1984 in 1985 toliko lesa (3.700,00 m³ brutto) kot je bilo po samoupravnem sporazumu o temeljih plana SIS za gozdarstvo Slovenije in območnih SIS predvideno za leto 1985, bodo predelovalci lesa — lesna industrija in drugi porabniki — leta 1984 dobili v predelavo enake količine lesa kot v letih 1982 in 1983.

Proizvodnja končnih lesnih izdelkov je v OZD lesarstva Slovenije od leta 1979 dalje skoraj na nespremenjenem nivoju.

Vsa ta leta je ostalo število zaposlenih v tej panogi nespremenjeno (27.000), vlaganja v rekonstrukcije in modernizacije so bila izredno skromna in niso predstavljala enostavne reprodukcije.

V tem času pa se je povečeval delež predvsem te proizvodnje za izvoz — od 12,9% v letu 1979 na 18,0% v letu 1982.

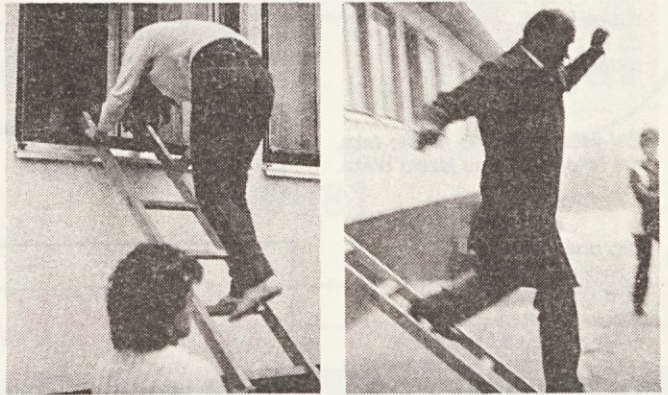
Tudi za leto 1984 ima proizvodnja končnih lesnih izdelkov kot celota majhne možnosti povečanja obsega proizvodnje, saj je tekoča ekonomska politika »uspevala«
tej panogi z neustrezno politiko tečaja dinarja in politiko cen »odvzemati«
oz. zniževati velik del ustvarjene vrednosti; da so prejemali delavci v tej panogi najnižje povprečne osebne dohodke v Sloveniji in da akumulacije ni bilo in zato ni bistvenih osnov za povečevanje proizvodnje v letu 1984.

Novi polnojarmenik v Robu

● 24. SEPTEBRA V LJUBLJANI

VAJA »GOLOVEC 83«

Tudi mi smo sodelovali na letošnji vaji »Golovec 83«. Tako so delavci skupnih služb zaradi »katastrofalnega potresa«
zapuščali stavbo kar skozi okna.

V parku pred upravno stavbo na Langusovi 8 so zunanje ekipe civilne zaščite postavile šotore prve pomoči.

Nudenje pomoči ranjencem v TOZD Stavbeno mizarstvo

Gašenje požara v TOZD Stavbeno mizarstvo

Letošnje bo leto kma! minilo,
oh kako nam vsem je lušno bilo.

Radi smo se vsi imeli
tako kot bi se s srcem greli.

Pisci v Hoji smo se kar
naprej trudili,
da bi zaposlene
o dogodkih obvestili.

Žal vsebina vedno ni b'la taka,
saj takoj bi b'la na jeziku dlaka.

Uro prvič smo
v življenju premaknili
in si kompromisni
delovnik izbrili.
Bitka pa še vedno traja,
oh kako zahtevna je postala raja.
Želja delavcev je taka,
da se z uro tudi delo sklapa.

Drugi mislijo po svoje in
zahtevajo da delaš z njimi
ne po svoje.

Rana ura ne velja pri njih,
ker obstaja drugi
bioritem v njih.

Čas pokazal bo po svoje,
kdaj je delati najbolje.

Standard padel je vsem spet,
že četrto leto zapored.
Srčna želja vseh je ta,
da bi zlezli v standardu
že končno z dna.

Tem željam bi vsi lahko verjeli,
če bi takoj vsi delati začeli
in suficit v izvozu bi imeli.
Ker v stvarnosti tega še ni
bomo lezli v standardu lepo
navzdol spet vsi.

Komercialisti naši
poslov so sklenili,
da jih nekateri naši tozdi
v roku niso izvršili.

S planiranjem se skušalo
je vsklajevati
in enakomerno delo potalati.

Veliko več smo o izvozu govorili,
kot pa so izvozniki
dejansko naredili.

Delež izvoza v prihodku
se zmanjšuje
zato se vprašajmo vsi skupaj
kam to pluje.

Za naprej priložnosti so lepe,
samo izvajati bo treba
vse ukrepe.

V likvidnosti občutimo težave,
zato nas vedno bolj bolijo glave.

Kako obvladati odlive,
da prekipeli ne bi
čez prilive.

Investirali smo zadnje čase
malo,
ker se tudi teoretično pač
več ni dalo.

Če investirali v preteklosti
bi v Podpeč,
imeli bi sedaj izvoza več.

Podjetje HOBLES je začelo v
Špetru obratovati,
pa se še vedno išče
kaj bo treba v proizvodnjo dati.

Ker zato ne dela s polno paro,
nam letos cvenka še ne bode
dalo.

Težav imamo že dovolj
v našem poslovanju,
zato ne bo lepo,
če bi še on prispeval
k takem stanju.

Izgube si nobeden ne želi,
saj nam že tako denar
dovolj kopni.

Kriterije za stimulacijo
smo skupaj določili,
da bolj pošteno bi
režijce nagradili.

Dosedanje izkušnje pokazale so,
da le pri enaki stimulaciji
razumevanje med nami bo.

Viljem Nemeč je prišel
v Hojo meseca oktobra,
da pretresel bi režijce
vse do dobra.

Iskali smo priložnosti in
pa probleme skupno,
da naš bodoč razvoj
ne bo šel več tako obupno.

Od vseh zunanjih inštitucij,
pokazal nam je hitro pot
brez vseh diskusij.

Takih obiskov si
nadvse želimo,
ne pa tistih,
ki nam flanc delijo.

Kredite stanovanjske
ne dobi pri nas
kdor bolj je v sili,
ampak tudi tisti,
ki bolj se sili.

To seveda ne velja
samo za te kredite,
ampak tudi za druge čare
in pa mike.

Nekaterim zrasla je čez noč
avtoriteta,
intenzivno delajo na tem,
kako se z drugimi pometa.

Vedno bolj pogosto se
pojavi kraja,
da eni naredijo,
a drugim se zasluge daja.

To odraz kulturnega je stanja,
čeprav imamo še veliko
druzga sranja.

Zber'no stroške vseh mogočih
potovanj,
pa bomo imeli v hiši
direndanj.

Tega si nobeden ne želi,
zato se streznimo
že končno vsi.

Avtomobile smo v preteklosti
kupvali,
da nam bi zdaj pod
milim nebom stal.

Prevozi z dneva v dan
so manj kulturni,
kot bi testirali ljudi,
kako so trdni.

Poleti človek znajde se
tako,
da gre lahko na svoj kolo.

Pozimi drugega izhoda ni,
kot da se drenjaš z drugimi.

Vedno več stvari je za devize,
čudno, da še sonce,
ki vsak dan čez mejo
zastonj pride,
država ne računa za devize.

Boni svojo moč in čar imajo,
da vsem enakovreden standard
dajo.

Za pridne delavce je to
odlika,
da jih delati za druge
več ne mika.

Dolgoročno bomo spet
tako postal bogati,
da bomo vsi v
revščini enaki.

Samouprava se iz dneva v
dan bolj veča,
zvezni proračun se kar
čez noč poveča.

Predno delavci bi v tozd
odločali o dnarju,
že hočjo spremenit sistem
v novem zapravljanju.

Dovolj nam je pritiskov
z vseh strani,
delaj, delaj, kar naprej
za tri.

Živeti od obljud
se bo nehalo,
kaj ko bi se končno
delavcem kaj dalo.

Poskusov prevladovanja
večjega nad malim
vedno več je spet prisotnih,
to se vidlo je
v programskih jedrih
neenotnih.

Po posebnih se kanalih
je poskušalo uveljaviti,
brez potrebnega soglasja
zakonsko jih postaviti.

Naši kulturniki so se
temu zadnji hip uprli,
vprašanje pa je,
če so temu zlu
korenine zdrli.

Zato bo treba bit zelo previden
ker so nam očitno
nekater preveč zaviden.

V tej številki HOJE
ne piše nič o poslovanju,
ker ni blo pisca,
ki pisal bi o našem stanju.

Bliža se že novo leto,
zakaj bi si grenili še
ta čas presneto.

Sicer pa važno je,
da lušno bomo se imeli
in v lepem upanju naprej
živeli.

KRONIKA LETA 1983

Cic

hoja

glasilo delovne organizacije »hoja« ljubljana

»HOJA«, glasilo kolektiva HOJA — predelava lesa, Ljubljana, Langusova
8 — Odgovorni urednik: Ciril Mrak — Uredniški odbor: Peter Hafner,
Slavko Zgonc, Ciril Mrak, Albin Metež, Bojan Černajevič, Anton Gabrov-
šek, Silvo Zupan — Stavljeneje teksta: Ljubljanski dnevnik, IBM — Tisk:
»Partner«, Grosuplje